

Een beer bij ons

Over het boek

Auteur: Inge Bergh

Illustrator: Suzan T'Hooft

Uitgeverij: De Eenhoorn

Over de makers

Inge Bergh is een Belgische auteur die al verschillende kinder- en jeugdboeken heeft geschreven. Als haar man naar het werk is en haar kinderen naar school zijn vertrokken, wordt de woonkamer haar schrijfkamer. Ze houdt van werken in de tuin, van lezen en van reizen. En ook van verdwalen in een bos of veld.

Bron: <http://www.ingebergh.com>

Suzan T'Hooft groeide op in de weelderige natuur van Merendree en daar woont ze ondertussen opnieuw met haar man en drie kinderen. In de boeken die ze illustreert, neemt ze lezers graag mee in een kleurrijke fantasiewereld met grappige dieren en gezellige bostaferelen.

Bron: <http://www.suzanthooft.com>

Korte inhoud

Wat is dat? Een beer in de tuin? Beer komt uit het bos en woont nu in het tuinhuis bij Bas en Noor. Ze willen Beer verborgen houden, maar Beer heeft natuurlijk honger en wil spelen.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- Fictie en non-fictie boeken met beren in de hoofdrol
- Voordat je het boek laat zien aan de juryleden, stel je een aantal vragen.
 - Als je aan beren denkt, waar denk je dan aan? (Stel eventueel bijvragen zodat je met de kinderen kan spreken over de verschillende rollen van beren, enerzijds zachte knuffelberen en anderzijds gevaarlijke dieren in de natuur. Je kan eventueel een aantal boeken van beren ter inspiratie meebrengen.)
- Toon de juryleden de cover van het boek.
 - Wat zie je op de voorkant?
 - Wat zou de titel willen zeggen?
 - Vertel eens, als je de titel en de illustratie op de cover bekijkt, waarover zou het boek kunnen gaan?
 - We hebben al besproken dat we bij beren aan knuffelberen denken maar dat deze dieren in de natuur ook gevaarlijk kunnen zijn. Wat denk je van de beer op deze cover?

2. TIJDENS HET LEZEN

MATERIAAL

- Bijlage 1: “Wat weet ik al?” - “Hoe zal het verder gaan?”
-

- Dit is een dik boek dat waarschijnlijk niet volledig tijdens een sessie kan worden gelezen. We geven hieronder een aantal suggesties die je afhankelijk van de beschikbare tijd kan gebruiken. Afhankelijk van je groep juryleden kan je ervoor kiezen om stukken samen te lezen met de juryleden, om hen thuis een stuk zelf te laten lezen of om eventueel ouders in te schakelen. Juryleden die hun eerste stapjes zetten in het lezen, kan je eerder het begin van het boek laten lezen. Juryleden met meer leeservaring kunnen ook de latere delen zelf lezen.
- Bekijk met de juryleden een aantal pagina's:
 - p.4-5:
 - Wat zie je allemaal op deze tekening?
 - p.6-7:
 - Wat zie je allemaal op deze tekening? (Laat de juryleden vertellen maar zorg ervoor dat ze zeker hebben opgemerkt dat Beer wegloopt uit zijn hol.)
 - Wat denk je, waar zou Beer naartoe gaan?
 - Lees met de juryleden de woorden in de tekening en ga op zoek naar de slak, het lieveheersbeestje, het konijn, de vos en het roodborstje.
 - p.16-17:
 - Wat zou er nu gebeuren, denk je?
 - Zouden Bas en Noor weten dat er een beer in het tuinhuis zit?
 - Neem het blad “Hoe zal het verder gaan?” Laat de juryleden tekenen wat ze al weten en vervolgens hoe het volgens hen verder zou gaan.
 - p.56-57:
 - Wat zou er nu gebeuren, denk je?
 - Neem het blad “Hoe zal het verder gaan?” Laat de juryleden tekenen wat ze al weten en vervolgens hoe het volgens hen verder zou gaan.
 - p.82-83:
 - Wie doet er allemaal mee in dit boek? (Beer, Noor, Bas, Sep, Sas)
 - Wie zijn dat allemaal? Welke rol hebben ze? (Sep is de vader van Bas, Sas is de moeder van Bas. Over de relatie tussen de anderen wordt niets gezegd. Laat dit als een open vraag of laat de juryleden voorspellen.)
 - p.130-131: “Beer moet hier weg. Noor is het met hem eens. Maar hoe doen ze dat?”
 - Wat zou er nu gebeuren, denk je?
 - Neem het blad “Hoe zal het verder gaan?” Laat de juryleden tekenen wat ze al weten en vervolgens hoe het volgens hen verder zou gaan.
 - Wat heb je getekend? Hoe zou jij het aanpakken?
 - p.158-159: “Geen kat die mij nog ziet!”
 - Wat bedoelt Beer met deze zin?
 - Is er echt niemand die Beer nu nog kan zien?
 - p.164-165: “Alle mensen waar ze van houdt, zitten hier samen aan tafel. Haar dag kan niet meer stuk.”
 - Wat willen deze zinnen zeggen?
 - Wie zou er bij jou aan tafel zitten?

3. NA HET LEZEN

3.1. Verhaal

- Geef de juryleden post-its in twee kleuren en laat hen bladeren door het boek. Laat hen per twee post-its kleven. De post-its van de ene kleur gebruiken ze om te kleven bij gebeurtenissen die echt gebeurd

kunnen zijn. De post-its van de andere kleur gebruiken ze om te kleven bij gebeurtenissen die niet echt gebeurd kunnen zijn. Daarna volgt een korte uitwisseling waarbij de juryleden beargumenteren waarom ze bepaalde keuzes hebben gemaakt.

- Relatie tussen de personages
 - Weet je nog dat we tijdens het lezen hebben nagedacht over de relatie tussen de personages? Wat weet je nog? Wat weet je nu? Welke zin vertelt je dat? Had je dat gedacht? (Op de laatste bladzijden blijkt dat Noor bij Bas aan het logeren was terwijl haar ouders Tuur en Amina op reis waren. Bas is de neef van Noor.)
- Relatie tussen de titel en het verhaal
 - Wat is volgens jou het verband tussen de titel van het boek en het verhaal? Past deze titel volgens jou bij het boek? Kan je zelf een betere titel verzinnen en zo ja, welke?
- Inleving
 - Zou jij dit verhaal zelf willen meemaken? Waarom wel/niet?
 - Welk personage zou jij dan willen zijn?
 - Wat zou jij doen als je Noor/Bas/Sep/Sas/Beer was?
 - Wat vind je van het einde van het boek? Stel dat jij de schrijver was, hoe zou jij het verhaal laten eindigen? Laat de juryleden in duo een ander einde verzinnen en dit daarna, indien ze dit willen, vertellen aan de groep.

3.2. Illustraties

- Geef de juryleden per twee enkele zoekkaartjes. De zoekkaartjes komen van de website van De Eenhoorn en zijn daar vrij te downloaden: https://eenhoorn.be/wp-content/uploads/2023/11/EenBeerBijOns-zoekkaartjes_1123_D.pdf. Laat hen per twee zoeken waar in het boek de tekening van op hun zoekkaartje terugkomt.
- In het boek staan heel wat illustraties. Soms nemen ze een hele bladzijde in, soms staan ze verspreid door de tekst. Bekijk met de juryleden ook de vormgeving en het kleurgebruik in de illustraties en het kleurgebruik als achtergrond voor de tekst.
 - Welke kleuren worden er vooral gebruikt?
 - Welke kleur heeft de achtergrond van de tekst? (wit en soms ook gekleurd)
 - Ga bijvoorbeeld naar p.40-41 of p.48-49.
 - Wat valt je op? (een kleur uit de illustratie op de ene bladzijde is dezelfde als de achtergrondkleur van de tekst op de andere bladzijde)
 - In welke kleur is de tekst meestal gedrukt? (zwart)
 - Ga bijvoorbeeld naar p.104-105 of p.158-159.
 - Wat valt je op? (kleur uit illustratie komt terug in een stuk van de tekst)
 - Lijken de illustraties jou levensecht of zit er veel fantasie in? Kan je dit verduidelijken aan de hand van een illustratie?
 - Welke sfeer/welk gevoel roepen de illustraties bij jou op? Kan je dit verduidelijken aan de hand van een illustratie in het boek? Dit is geen gemakkelijke vraag. Eventueel neem je zelf een illustratie en vertel je aan de hand van deze illustratie welk gevoel dit bij jou oproept.
 - Passen de tekst en de illustraties bij elkaar? Vertel eens.

3.3. Evaluatie

- Je werkt in de bibliotheek. Er komt een man naar je toe die vertelt dat hij leraar in het eerste leerjaar is. Zou jij hem dit boek aanraden? Waarom wel/niet?

3.4. Creatieve verwerking

MATERIAAL

-
- Kosteloos materiaal zoals karton, stofjes, doosjes, stokjes van frisco's...
-
- Takjes, blaadjes...
-
- Verf
-
- Dierenfiguren die je zelf maakt door te tekenen en rechtop te zetten maar je kan ook kiezen voor Lego, Schleich, Playmobil
-

- Mogelijkheid 1: Verteltafel
 - Laat de juryleden naar de illustraties in het boek kijken en lijst samen met hen op hoe de omgeving van Beer, Noor en Bas eruitziet. Denk aan bomen, een rivier, een huis, een hol voor beer, andere dieren zoals een vos...
 - Bespreek met de juryleden hoe je de verteltafel gaat maken: met een ondergrond, met een achtergrond, hoe maak je de dieren, hoe maak je de mensen, wie doet wat...
 - Stel je verteltafel tentoon op een tafel of een lage kast. Indien mogelijk zet je het boek erbij (of een kopie van de cover) en hang je de ingevulde bijlagen van de juryleden mee op.
 - Mogelijkheid 2: Drama – tableau vivant
 - De juryleden maken groepjes van drie. Ze beelden een illustratie uit het boek uit. De andere groepjes zoeken in het boek over welke illustratie het gaat.
 - Mogelijkheid 3: Hoe gaat het verder?
 - De laatste zin van het boek is "En Beer is nog steeds ons geheim!" Laat de juryleden een vervolg op het verhaal verzinnen. Wordt Beer toch ontdekt? Wat gebeurt er dan? Gebeurt er iets waardoor Beer vertrekt? Wat gebeurt er? Hoe komt dat? Wat gebeurt er daarna? Je kan de juryleden hun verzonnen einde laten vertellen, tekenen of schilderen.
-

4. VERDER LEZEN

- Een tijger in je bed / Dieter en Ingrid Schubert (Querido, 2021)
<https://www.boekenzoeker.be/een-tijger-je-bed>
 - Alweer een berenboek / Laura Bunting en Philip Bunting (ill.) (Condor, 2023)
<https://www.boekenzoeker.be/alweer-een-berenboek>
 - Beer is nooit alleen / Marc Veerkamp en Jeska Verstegen (ill.) (Leopold, 2021)
<https://www.boekenzoeker.be/beer-nooit-alleen>
 - Wat je moet doen als je een beer tegenkomt / Malin Kivelä, Martin Glaz Serup en Linda Bondestam (ill.) (Hoogland en Van Klaveren, 2022)
<https://www.boekenzoeker.be/wat-je-moet-doen-als-je-een-beer-tegenkomt>
-

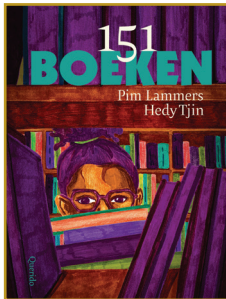
Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1**Een beer bij ons – bijlage 1**

Wat weet ik al?	Hoe zal het verder gaan?

Wat weet ik al?	Hoe zal het verder gaan?

Wat weet ik al?	Hoe zal het verder gaan?

151 boeken

Over het boek

Auteur: Pim Lammers

Illustrator: Hedy Tjin

Uitgeverij: Querido

Over de makers

Pim Lammers is een Nederlandse schrijver en dichter. Hij studeerde politicologie en Nederlandse taal en cultuur aan de Universiteit van Amsterdam. Het eerste boek dat hij schreef was: "Het lammetje dat een varken is", tegelijk het allereerste Nederlandse transgenderprentenboek. Hij won hiervoor de Zilveren Griffel en was de jongste winnaar ooit. Hij was toen 24 jaar. Lammers schrijft voor kinderen maar ook voor volwassenen. Hij probeert diversiteit op verschillende manieren in zijn boeken te gebruiken. Hij werd ooit met de dood bedreigd voor passages uit zijn boek "Trainer", een boek voor volwassenen.

Hedy Tjin is een Nederlandse illustrator. Ze heeft een Nederlandse moeder en een Surinaamse vader. Ze studeerde aan de Academie van Beeldende kunsten in Utrecht. Ze werkt graag met viltstift en gebruikt graag duidelijke kleuren, die haar aan Suriname doen denken. Ze woont in Amsterdam samen met drie andere kunstenaars. Ze won al meerdere keren het Zilveren Penseel. Ze probeert moeilijke onderwerpen op een toegankelijke manier te tekenen.

Bronnen:

[Pim Lammers | Jeugd](#)

[Pim Lammers - Wikipedia](#)

[Hedy Tjin](#)

[Hedy Tjin - Wikikids](#)

Korte inhoud

Rosa heeft een bruine huid en merkt dat er in de bib van de school geen boeken over haar gaan. Wel over "Rosa" maar niet over een Rosa met een bruine huid. Daar doet ze iets aan door de personages in alle boeken een bruine huid te geven door ze zelf in te kleuren. Ze krijgt ook hulp van andere kinderen die vinden dat er geen boeken over hen gaan.

1. VOOR HET LEZEN

- Toon de voorkant van het boek
 - Wat is de titel van dit boek? (151 boeken)
 - Wie heeft het boek geschreven? (Pim Lammers)
 - Wie zorgde voor de illustraties? (Hedy Tjin)
 - Waarover denk je dat het boek zal gaan? (alle antwoorden zijn goed)

- Toon de achterkant van het boek. Vaak zegt een cover of een titel maar heel weinig over de inhoud. Op de achterkant staat wat meer uitleg.
 - Wie leest eens even de tekst op de achterflap voor?
 - Denk je nu dat het boek over iets anders gaat dan wat je eerst dacht? (alle antwoorden zijn goed)
 - Rosa vindt dat er geen één boek over haar gaat. Ken jij een boek dat over jou gaat? (alle antwoorden zijn goed)
 - Ken je misschien een liedje dat over jou gaat? (alle antwoorden zijn goed)
 - Gaat het boek/ liedje dan echt over jou of gaat het enkel over jouw naam? (alle antwoorden zijn goed)
 - Wat zou jij ervan vinden als er een boek/liedje over jou geschreven zou worden? (alle antwoorden zijn goed)
 - Waarom zou Rosa het zo belangrijk vinden dat er een boek over haar zou gaan? (alle antwoorden zijn goed)

2. TIJDENS HET LEZEN

Er staat weinig tekst in het boek. Zorg dat je niet te snel leest en dat je tijd genoeg neemt om de illustraties te laten bekijken.

Lees het boek zoals hieronder aangegeven in stukken voor. Er staan geen paginanummers. Neem p.1, daar waar het verhaal begint met “Rosa heeft geteld: 151 boeken...”

- Voorlezen: p.1 t.e.m. p.10
 - Waar is Rosa eigenlijk naar op zoek? (Naar boeken met personages met een gekleurde huid)
 - Is het voor Rosa belangrijk dat het over een personage met de naam Rosa gaat? (neen)
- Voorlezen: p.11 t.e.m. p.12
 - Wat is Rosa van plan? (de personages in de boeken een kleurtje geven) (moesten de kinderen die link nog niet gelegd hebben, verklap het dan zeker nog niet. Zij geven misschien als antwoord dat Rosa gewoon gaat tekenen)
- Kijken: p.13 t.e.m. p.16
- Voorlezen: p.17 t.e.m. p.20
 - Wat heeft Rosa gedaan? (de personages in de boeken een kleurtje gegeven)
 - Wat vind je van deze actie? (alle antwoorden zijn goed, maar zorg er wel voor dat er respectvol geantwoord wordt. Kinderen die de bedoeling nog niet zien antwoorden misschien dat Rosa niet in boeken mag tekenen die niet van haar zijn, dat is oké. Geef dan wel “de clou” mee.)
- Het boek gaat nog even verder: bekijk p.21 t.e.m. p.24. Ik zie geen tekst meer staan.
 - Wat willen de makers duidelijk maken? (Er zijn ook andere kinderen aan het tekenen. Zij “missen” misschien ook iets, bv. personages met groen haar, vrouwelijke superhelden, mensen in een rolstoel, mensen met een hoofddoek...)

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

- Tekenpapier
- Viltstiften
- Tijdschriften, kranten, oude prentenboeken
- Een aantal willekeurige kinderboeken
- De specifieke huidskleurpotloden (vb. Staedtler Noris kleurpotloden 12 stuks huidskleuren (debanier.be))

3.1. Verhaal

- Welk gevoel heb je na het lezen van het boek? (alle antwoorden zijn goed)
- Heb je er al bij stilgestaan dat het leuk is als je jezelf herkent in een boek? (alle antwoorden zijn goed)

- Heb jij je ooit al eens herkend in een boek? Ken je de titel nog? (alle antwoorden zijn goed)
- Mis jij ook iets in boeken? Zo ja, wat?
- Pim Lammers gebruikt erg weinig tekst, soms zelfs geen.
 - In dit boek staat weinig tekst, vind je dat leuk of eerder storend? (alle antwoorden zijn goed)
 - Is er steeds veel tekst nodig om een verhaal te vertellen? (neen, het verhaal kan ook verteld worden door naar de illustraties te kijken)

3.2. Illustraties

- Hedy Tjin gebruikt graag viltstiften.
 - Heeft ze dat in dit prentenboek ook gedaan? (ja)
 - Herken je de stukken die ze met viltstift heeft gekleurd? (je herkent ze door het typische “overlapstukje” dat steeds wat donkerder is)
- Neem p.13-14
 - Welke zin zou je bij deze illustratie kunnen schrijven? (Rosa begint te kleuren, eigen antwoorden)
 - Is dat noodzakelijk? Of zegt de illustratie genoeg? (alle antwoorden zijn goed)
- Neem p.15-16
 - Wat stelt de illustratie voor? (Slijpsel)
 - Wat wil de illustrator duidelijk maken door een heel blad met slijpsel te vullen? (ze wilt aantonen dat Rosa heel veel werk heeft gehad)
- Neem p. 21-24
 - Wie zijn deze kinderen? (Kinderen die ook aanpassingen willen in de illustraties)
 - Wat zouden zij graag zien in boeken? (kindsjes met groen haar, superman met een kleed, Mario in een rolstoel...)
- Breng het begrip “diversiteit” aan.
 - Niet iedereen is hetzelfde, denkt hetzelfde, gelooft hetzelfde, kan hetzelfde, ziet er hetzelfde uit... iedereen is anders en dat is oké. Een ander woord hiervoor is divers → Diversiteit

3.3. Evaluatie

- Stel je voor dat je de juf/meester bent van Pim Lammers. Wat zou je op zijn rapport schrijven? Opgelet op een rapport staan goede dingen, maar soms ook werkpuntjes. (alle antwoorden zijn goed)
- Stel je voor dat je de juf/meester bent van Hedy Tjin. Wat zou je op haar rapport schrijven? Opgelet op een rapport staan goede dingen, maar soms ook werkpuntjes. (alle antwoorden zijn goed)

3.4. Creatieve verwerking

- **Beeld**
Tjin werkt graag met viltstiften. Laat vrije tekeningen maken met viltstiften.
- **Beeld**
Laat vrije tekeningen maken met de specifieke huidskleurpotloden (of laat illustraties naar keuze inkleuren)
- **Beeld**
Laat foto's in tijdschriften of kranten of oude boeken aanpassen door de lezers, net zoals Rosa dat deed.
- **Zoeken in boeken**
 - Ga op zoek naar een prentenboek met kinderen met een donkere huidskleur zoals Rosa.
 - Ga op zoek naar een prentenboek met personages met een hoofddoek.
 - Ga op zoek naar een prentenboek met een personage in een rolstoel.
 - Ga op zoek naar een prentenboek met een personage met een bril.
 - Ga op zoek naar een prentenboek met een personage dat op jou lijkt.
 - Ga op zoek naar een prentenboek met... (laat de lezers zelf een voorstel doen).

4. VERDER LEZEN

- Alles over diversiteit / Felicity Brooks en Mar Ferrero (ill.) (Standaard Uitgeverij, 2021)
Link: informatief boek over diversiteit
[Alles over diversiteit | Boekenzoeker](#)
 - Jij tussen vele anderen / Siska Goeminne en Merel Eyckerman (ill.) (De Eenhoorn, 2016)
Link: filosofisch prentenboek over gelijkenissen en verschillen
[Jij tussen vele anderen | Boekenzoeker](#)
 - Samen op weg / Kristin Roskifte en Sylvia Vanden Heede (vert.) (Lannoo, 2024)
[Samen op weg | Boekenzoeker](#)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Aldo & Rino

Over het boek

Auteur: Jacques en Lise

Illustrator: Jacques en Lise

Uitgeverij: Pelckmans

Over de makers

Jacques en Lise werken niet alleen samen, ze zijn ook een koppel. Het zijn grafische designers. Ze houden van oude spulletjes die ze op rommelmarkten vinden. Ze werken steeds samen aan prentenboeken, maar ze ontwerpen ook andere grafische projecten. Jacques maakt een schets, Lise tekent die dan in het net en vaak kleurt Jacques die tekening dan in. Vaak worden er maar 3 à 4 kleuren gebruikt. Ze proberen te verrassen met originele illustraties.

Bronnen:

[Jacques & Lise - Graphic design and illustration \(jacquesandlise.com\)](https://jacquesandlise.com)

[Jacques & Lise \(pelckmansuitgevers.be\)](https://pelckmansuitgevers.be)

[In het atelier van Jacques & Lise | Iedereen Leest](#)

Korte inhoud

Aldo en Rino zijn tweelingbroers. Ze houden allebei van spaghetti. Ze eten samen uit 1 bord. Dat gaat goed totdat er nog maar 1 sliert overblijft. Delen lukt nog niet, waardoor ze “verbonden” blijven door de pastasliert. Uiteindelijk laat Rino los en beseffen ze allebei hoe absurd de situatie was. Of toch niet? Want nu moet er nog een pizza verdeeld worden.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- Laptop of tablet
- Snoepjes/letterkoekjes

1.1. Sfeerschepping

- Laat het liedje van “Kinderen voor kinderen” beluisteren en/of bekijken.
[Kinderen Voor Kinderen 2 - Tweeling zijn \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=ivdfX1acbPI)
<https://www.youtube.com/watch?v=ivdfX1acbPI>
 - Waarover gaat het liedje? (over tweeling zijn)
 - Wat zijn voordelen van tweeling zijn? (alle antwoorden zijn goed)
 - Wat zijn nadelen van tweeling zijn? (alle antwoorden zijn goed)
- Leg een aantal snoepjes/koekjes op de tafel en laat de leesgroep deze verdelen. Zorg ervoor dat ze niet “eerlijk” verdeeld kunnen worden. Hoe verdeelt de groep de snoepjes/koekjes?
- Zoek de 7 verschillen (dit kan je ook spelen na het lezen) – n.a.v. het thema tweeling
[Zoek de Verschillen spelen - computermeester.be](#)

1.2. Het boek zelf

- Toon de kaft van het boek.
 - Wat is de titel van het boek? (Aldo & Rino). Leg eventueel uit dat “&” als “en” gelezen wordt.
 - Kijk eens naar de tekening. Waaraan denk je als je die ziet? (alle antwoorden zijn goed)
 - Spreekt de illustratie je aan of is het niet je ding? (alle antwoorden zijn goed)
 - Waarover denk je dat dit boek zal gaan? (alle antwoorden zijn goed)
-

2. TIJDENS HET LEZEN

Lees het boek zoals hieronder aangegeven in stukjes voor. Er staan geen paginanummers.

Neem pagina 1 daar waar het verhaal begint met “Dit is Aldo. Aldo houdt van spaghetti...”

- Voorlezen: p.1 t.e.m. p.2
 - Aldo en Rino zijn een tweeling. Welke verschillen zie je? (haarkleur, pet, neus in de andere richting, streepjes op de trui)
 - Welke gelijkenissen zijn er? (de ogen, de wangen, ze houden van spaghetti)
 - Voorlezen: p.3 t.e.m. p.4 (de tekst staat op rijm, probeer in een goede cadans te lezen zodat het tot zijn recht komt.)
 - Heeft iemand een idee wie “Nonna” zou kunnen zijn? (alle antwoorden zijn goed)
Leg uit dat “Nonna” Italiaans is voor grootmoeder.
 - Welke naam geven jullie aan jullie grootmoeder/oma? (alle antwoorden zijn goed)
Aldo en Rino noemen hun oma dus Nonna.
 - Ai, wat gebeurt er? (Nonna valt en ze laat één bord spaghetti vallen)
 - Bekijken: p.5 t.e.m. p.6
 - Hier staat geen tekst. Wat denken de broertjes, denk je? (alle antwoorden zijn goed)
 - Voorlezen: p.7 t.e.m. p.10
 - Welk gevoel past het best bij deze illustratie? (boos)
 - Welke kleur wordt gebruikt om dit gevoel extra in de verf te zetten? (rood)
 - Voorlezen: p.11 t.e.m. p.18
 - Stel dat jij de mama (of oma) zou zijn van deze tweeling. Wat zou jij doen/zeggen? (alle antwoorden zijn goed)
 - Voorlezen: p.19 t.e.m. p.26 (een deel van de tekst staat op rijm, probeer in een goede cadans te lezen zodat het tot zijn recht komt.)
 - Eindelijk, eentje heeft “los” gelaten. Hoe voelt Aldo zich? (blij). Hoe voelt Rino zich? (verdrietig)
 - Hoe denk je dat het verhaal verder zal gaan? (alle antwoorden zijn goed)
 - Voorlezen: p.27 t.e.m. p.32
 - Neem de tijd om p.31-32 te bekijken en laat benoemen wat Aldo allemaal doet met de sliert.
 - Wat zou je nog kunnen doen met die sliert? (alle antwoorden zijn goed)
 - Voorlezen: p.33 tot einde (een deel van de tekst staat op rijm, probeer in een goede cadans te lezen zodat het tot zijn recht komt.)
 - Laat de kinderen naar de illustratie kijken zonder zelf veel te zeggen.
 - Oei, en nu? Wat denk je dat er zal gebeuren? (alle antwoorden zijn goed)
-

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

- Laptop of tablet
 - Spaghetti
 - Lijmpistool
 - Papier
-

- Tekengerief

- Karton of onderlegger

- Extra: kommetje water (als je de sterkte van de brug wilt testen)

- Bolognaisesaus

- 2 kookplaten

- 2 pannen

- Water

- Borden en bestek

- Schaar

- Touw / wol

3.1. Verhaal

Jaques en Lise combineren “figuurlijk” en “letterlijk”. De tekst heeft te maken met het gedrag, de tekening heeft een humoristische link.

- Neem p.11-12 erbij.
 - Welke link is er tussen tekst en tekening? (tekst: tegendraads, tekening: wasdraad)
- Neem p.13-14 erbij
 - Welke link is er hier? (tekst: koppig spel, tekening: spelen op de speelplaats)
- Neem p.15-16 erbij
 - Welke link is er hier? (tekst: spanning, tekening: behendigheids spel met elektriciteit / lokaal wetenschappen)
- Neem p.35-36 erbij
 - Wat wordt er bedoeld met “verbinden”? (dat mensen met elkaar op een respectvolle manier met elkaar omgaan)

3.2. Illustraties

- Neem de kaft er nog eens bij.
 - Had iemand de link met een bord spaghetti gelegd?
- Neem de binnenkant van de kaft (vooraan) er nog eens bij.
 - De strik van de schort is wit. Waar zou dit naar kunnen verwijzen (vergelijking met de gekookte spaghetti)
- De kleur rood neemt een duidelijk rol in. Bekijk eens waar die kleur vooral opvallend gebruikt wordt (de jongens of de achtergrond zijn rood als de tweeling ruzie heeft...)
- Neem de laatste illustratie van de twee jongens naast elkaar.
 - Deze illustratie lijkt wel erg op een andere illustratie in dit boek? Welke? (die op de p.1-2, maar ook die op p.5-6)
 - Zijn ze helemaal hetzelfde? (neen, verschillen: de ogen en mond zijn anders)
 - Wat denken de jongens op de drie illustraties? Waaruit leid je dat af? (illustratie 1: ze denken aan lekkere spaghetti, illustratie 2: ze zijn niet blij omdat er maar 1 bord is en omdat ze moeten delen, illustratie 3: ze hebben hopelijk hun lesje geleerd, maar ze zien er ook niet blij uit omdat er 1 pizza gevallen is)

3.3. Evaluatie

- Dit boek heeft een open einde (we weten niet wat de jongens gaan doen).
 - Vind je dit een fijn of weet je liever hoe een boek afloopt? (alle antwoorden zijn goed)
 - Als je liever geen open einde hebt, hoe zou jij het verhaal dan laten eindigen? (alle antwoorden zijn goed)
 - Vertelt de illustratie op het schutblad misschien iets meer?
- Tops en flops
 - Geef een top en een flop voor de tekst (alle antwoorden zijn goed)
 - Geef een top en een flop voor de illustraties. (alle antwoorden zijn goed)

3.4. Creatieve verwerking

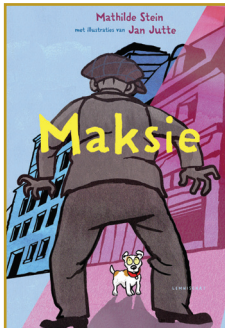
- Varia
Het boek gaat over een tweeling: zoek de 7 verschillen (als je dit nog niet deed voor het lezen)
[Zoek de Verschillen spelen - computermeester.be](https://www.computermeester.be/zoek-de-verschillen-spelen)
 - Techniek
Een spaghettibrug maken
<https://www.youtube.com/watch?v=NW2cvTtFfTc>
 - Koken
Wie waagt zich aan een spaghettifeestje?
 - Beeld
Vriendschapsbandjes maken. Niet werken met spaghetti maar met “sliertjes” touw.
[Vriendschapsarmbandjes maken! \(3 makkelijke!\) \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=NW2cvTtFfTc)
-

4. VERDER LEZEN

- Miro en Tesla doen alsof / Aby Hartog en Sieb Postuma (ill.) (Zirkoon, 2007)
Link: verhaaltje over broer en zus
[Miro & Tesla doen alsof | Boekenzoeker](#)
 - De berg / Carmen Chica en Manuel Marsol (ill.) (Boycott Books, 2018)
Link: het verhaal gaat ook soms verder in de illustraties
[De berg | Boekenzoeker](#)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Maksie

Over het boek

Auteur: Mathilde Stein

Illustrator: Jan Jutte

Uitgeverij: Lemniscaat

Over de makers

Mathilde Stein werd in 1969 geboren in Nederland. Ze woonde in Nederland, Engeland en Frankrijk en is al zo vaak verhuisd dat er in huis altijd verhuisdozen te vinden zijn. Ze schreef een aantal jaar geleden enkele kinderboeken zoals “Bang mannetje”, laste toen een schrijfpauze van tien jaar in en is nu weer helemaal terug met boeken als “Vuurtorenbeer”, “Pluk en Pluis”, “Peetje en Flieflo en de verdwaalde superstinker” en natuurlijk “Maksie”.

Bron: lemniscaat.nl/auteurs/stein-mathilde

Jan Jutte werd in 1953 geboren in Arnhem in Nederland. Hij volgde de lerarenopleiding tekenen en kunstgeschiedenis en was docent illustratie. Hij werkte samen met heel wat bekende auteurs zoals Hans en Monique Hagen, Rindert Kromhout, Sjoerd Kuyper, Erik van Os...

Bron: janjutte.nl/janjutte/biografieoverzicht.htm

Korte inhoud

Maksie is een klein, schattig, pluizig wit hondje. Een lieveling van oude dametjes! Maar Maksie wil een stoere baas zoals agent Ben op televisie. Hij gaat op zoek naar zijn Droombaas.

1. VOOR HET LEZEN

- Toon de juryleden de cover van het boek.
 - Wat zie je op de voorkant? Wat is de titel?
 - Wat wil Maksie zeggen? (maxi, groot)
 - Waarom zou de schrijver voor de titel “Maksie” kiezen? Waarover zou het verhaal gaan? Over wie zou het verhaal kunnen gaan? (Alle antwoorden zijn goed.)
 - Waar zou het verhaal zich afspelen?
- Toon de juryleden het schutblad in het begin van het boek.
 - Wat zie je hier? (De juryleden beschrijven wat ze zien)
 - Wat zie je zowel op de cover, op het schutblad als op deze titelpagina terugkomen? (een klein wit pluizig hondje)
 - Wat zou dit met Maksie te maken kunnen hebben? (Alle antwoorden zijn goed.)
 - Wie heeft er thuis een hond? Hoe gaan jullie wandelen? Zijn er nog andere manieren? (aan de leiband, in een buggy, in een speciale handtas, in een speciale rugzak...)

2. TIJDENS HET LEZEN

Mogelijke vragen die je kan stellen tijdens het lezen:

- Lees tot en met p.7
 - Weten we nu al wat “Maksie” wil zeggen? (naam van het hondje)
 - Vind je dat een goedgekozen naam?
 - De titel is “Alarm, alarm”. Wie denkt “alarm, alarm” volgens jou? (Maksie) Waarom reageert Maksie zo volgens jou? (Alle antwoorden zijn goed.)
- Lees tot en met p.11
 - Waarom zou Maksie zich verstoppen?
 - Wat bedoelt de schrijver met “Eigenlijk past het niet. Maar als je Maksie bent, past het toch.” (Een klein hondje zoals Maksie vindt overal wel een plekje.)
- Lees tot en met p.15
 - Hoe klinkt de stem van de mevrouw? (krakerig) Laat de juryleden dit eens doen.
 - Hoe zien de voeten van de vrouw eruit? (flapperig en groot)
- Lees tot en met p.19
 - Hoe denkt Maksie dat het zal zijn als de mevrouw zijn baasje zou worden?
- Lees tot en met p.29
 - Welke titels hebben de hoofdstukken die we net lazen? (TV, Agent Ben, Spannend, Nep?, Vermomming) Leg eventueel de woorden uit.
 - Waarom zou een agent zich vermommen?
 - Wat valt op aan de lengte van de hoofdstukken? (Ze verschillen in lengte)
 - Zullen we deze hoofdstukken eens samen navertellen? Lukt het ons om de titels van de hoofdstukken in de samenvatting te gebruiken?
- Lees tot en met p.35
 - Welke namen verzinnen Klos en Kuul voor Maksie? (Dreinerige dribbel-dwerg-dweil, petieterig pluizig piephondje, dubbel-gekrompen kabouter-baksel)
 - Wat bedoelen ze met al deze woorden?
 - Wat vind jij van de reactie “ALS er ooit zo’n baas de winkel binnenstapt, dan komt die dus voor ONS.”? Wat bedoelen Klos en Kuul hiermee? Waarom zouden ze dit zeggen?
- Lees tot en met p.41
 - Hoe zou jij je voelen als je Maksie was?
 - Zie je flapvoeten op de illustraties? Van wie denk je dat ze zijn?
- Lees tot en met p.47
 - Zou dit een droombaas voor Maksie zijn? Wat denk je?
- Lees tot en met p.55
 - p.52-53: Wat zie je allemaal op deze prent? Waarom staat dat zo getekend volgens jou? Wat doen die letters op de illustratie? Zullen we de geluiden samen eens nadoen?
- Lees tot en met p.64
 - “Droombaas houdt dus van speurtochten!” Waarom denkt Maksie dat? Wat denk jij daarvan? (Alle antwoorden zijn goed.)
 - “En Maksie doet zo zijn best om Droombaas bij te houden dat hij helemaal niet merkt dat er ook iemand achter hém aanholt...” Wie zou er achter Maksie aanhollen? Waarom zou die daar lopen? (Alle antwoorden zijn goed.)
 - Wat zou er in de tas van Droombaas zitten, denk je?
 - Wat bedoelt Maksie volgens jou met de zin “Nee, niet zo’n suffe oude oma-tas. Duh!” (Alle antwoorden zijn goed.)
- Lees tot en met p.68 bovenaan
 - p.66-67: Wat gebeurt er allemaal op deze tekening? (Laat de juryleden vertellen wat ze zien.)
 - Wordt alles wat je op de tekening ziet ook in de tekst verteld? (Nee, over de oma wordt niets gezegd want Maksie weet niet dat die hen nog steeds achtervolgt.)
 - Waarom zou de oma als schaduw zijn getekend? (Maksie weet het niet)

- Lees tot en met p.70
 - Wat denkt Maksie allemaal over Droombaas? (Droombaas speelt een spel met hem, Droombaas heeft een huis en mand voor hem...)
 - Kloppen de ideeën van Maksie volgens jou? Hoe denk jij erover?
- Lees tot en met p.73
 - Wat gebeurt hier allemaal? (Laat de juryleden nadenken, voorspellen en vertellen)
 - Waarom gaat Droombaas er snel vandoor, denk je? (Alle antwoorden zijn goed.)
- Lees tot en met p.88 bovenaan
 - Wat is er gebeurd in het verhaal? (Laat de juryleden dit in hun eigen woorden uitleggen. Eventueel bladeren jullie samen terug om het verhaal te reconstrueren.)
 - Hoe zou jij het boek nu laten eindigen als je de schrijver was?
- Lees het boek voor tot het einde.
 - Is het boek geëindigd zoals je hadden gedacht?
 - Wat vind je van het einde? Had je dit verwacht?
 - Vind je dit goed bedacht van de auteur?

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

- Woordkaarten (zie bijlage 1)

3.1. Verhaal en illustraties

- Einde van het verhaal en terugblik
 - We hebben net het einde besproken en vertelden wat we hiervan vonden. Hebben jullie tijdens het lezen aanwijzingen gevonden in het boek die ons iets konden verklappen over het einde? Zullen we samen eens gaan kijken?
(Mogelijkheden: p.14: rare, krakerige stem, “alsof het twee stemmen tegelijkertijd zijn” - p.14: “vreemde voeten heeft ze ook, flapperig en heel groot” - p.15: illustratie van grote schoenen - p.40: grote schoenen - p.48 -...: de meeste oma’s rennen niet zo hard - p.74: de pruik komt los en je ziet het echte haar - p.74: harige benen)
 - Waren alle aanwijzingen in de tekst terug te vinden? (Nee, ook in de illustraties). Je kan hier aan de juryleden vertellen dat de illustrator eerst het hele boek heeft gelezen en dan pas is gaan tekenen.
 - Waarom denk je dat de auteur en de illustrator ervoor hebben gekozen om in het boek kleine aanwijzingen te steken? (Om lezers nieuwsgierig maken, hen nog eens laten terugbladeren/teruglezen zodat je meer van het boek begrijpt, omdat het grappig is...)
- Titel
 - Wat vind je, nu je het hele boek hebt gelezen, van de titel van het boek? Past de naam ‘Maksie’ bij deze hond. Waarom wel/niet? (Het is een grapje van de auteur om een kleine hond Maksie te noemen; de kleine hond Maksie doet grootse dingen...)

3.2. Illustraties

- Plaats van het verhaal
 - Voor het lezen dachten we na over waar het verhaal zich afspeelt. Klopt dit? Waaraan zie je dit?
- Tekenstijl
 - Waaraan doet de manier waarop Jan Jutte de personages tekent je denken? (Strips)
 - Waar in het boek vind je stripachtige kenmerken terug? (Mimiek en beweging van dieren en personen, kleine figuurtjes tussendoor, kleine details in kadertjes (bv. p.19 of p.30), geluiden (bv. p.52-53)...)
 - De tekenaar werkt vaak met grote gekleurde en zwarte vlakken. Zorgt hij ook voor details? Waar zie je dat? Hoe zie je dat? Kan je dit tonen in het boek?

3.3. Evaluatie

Hang verschillende woordkaarten op. Laat elk jurylid een woordkaart kiezen en bij hun zelfgekozen woordkaart vertellen wat zij mooi, grappig, niet leuk, spannend, bijzonder... vinden. Dit kan gaan over een illustratie, een stukje tekst, een woord...

3.4. Creatieve verwerking

MATERIAAL

- Hoogtepunten (zie bijlage 2)
 - Emotiegrafiek (zie bijlage 3)
-
- Mogelijkheid 1: Hoogtepunten (zie bijlage 2)
 - Wat is voor jou de belangrijkste gebeurtenis in het verhaal? Die teken je in het midden.
Teken daarna in de zes vakken rond deze gebeurtenis nog zes andere belangrijke dingen uit het boek.
 - Mogelijkheid 2: Emotiegrafiek (zie bijlage 3)
 - Maksie doorloopt heel wat emoties in het verhaal. Teken met de juryleden een grafiek om die emoties weer te geven. Gebruik bijlage 3: aan de linkerkant zie je de emoties, onderaan zie je prenten uit het boek. De juryleden duiden per twee aan hoe zij denken dat Maksie zich op dat moment in het verhaal voelt. Ze doen dat door voor elke foto een stip te zetten bij de emotie die voor hen op dat moment bij Maksie past. Ze kunnen er eventueel belangrijke woorden bij noteren. Als alle foto's een emotie hebben, verbinden ze de stippen met elkaar. Daarna kan je de grafieken van de verschillende duo's met elkaar vergelijken en kunnen de juryleden hun grafiek beargumenteren.

4. VERDER LEZEN

- Hoe beroof je een bank? / Pim Lammers en Loes Riphagen (ill.) (Querido, 2021)
boekenzoeker.be/hoe-berooft-je-een-bank
- Bravo voor Boefini / Tjibbe Veldkamp en Kees de Boer (ill.) (Lannoo, 2022)
boekenzoeker.be/bravo-voor-boefini
- Een leeuw in de supermarkt / Mikel Valverde en Lies Lavrijsen (vert.) (Querido, 2023)
boekenzoeker.be/een-leeuw-de-supermarkt

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1 – woordkaarten

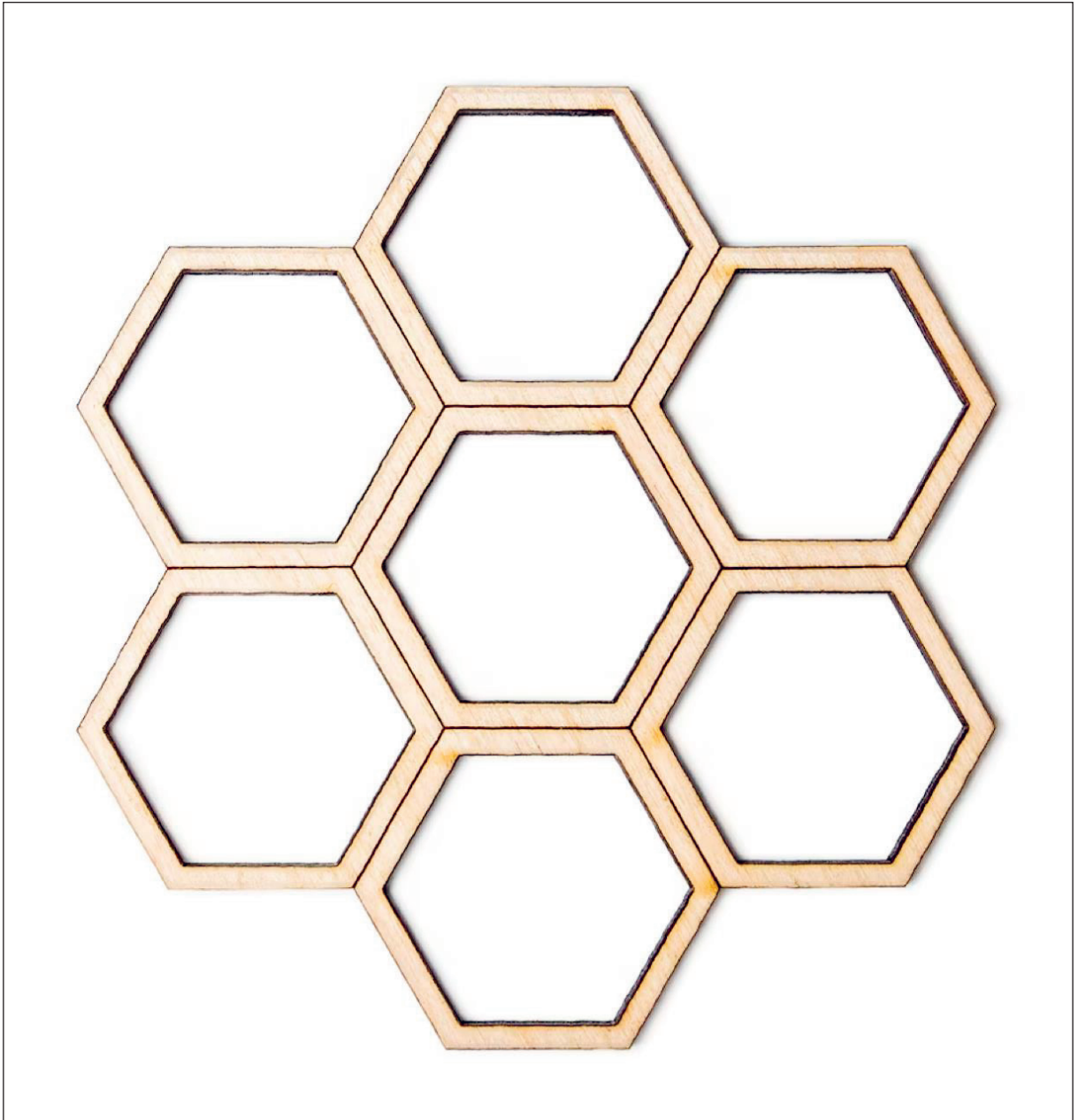
spannend

eng

leuk

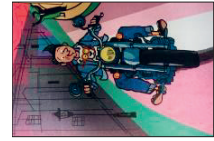
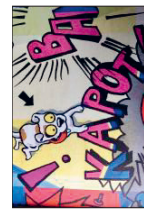
ontroerend

Bijlage 2 – hoogtepunten

Bijlage 3 – emotiegrafiek

Hoe voelt Maksie zich?

Val niet in de vulkaan

Over het boek

Auteur: Marc ter Horst

Illustrator: Tom Schoonoghe

Uitgeverij: Volt

Over de makers

Marc ter Horst woont en werkt in Nederland. Op school hield hij van Nederlands, aardrijkskunde, geschiedenis en natuurkunde. Hij studeerde literatuur en ging daarna lespakketten voor scholen schrijven. Zo ontdekte hij waar hij heel goed in is: dingen in het kort heel duidelijk uitleggen en ervoor zorgen dat het ook nog leuk is om te lezen. Ondertussen heeft hij al een heleboel boeken voor kinderen geschreven over het klimaat, virussen, de aarde, dieren... Hij won verschillende prijzen. Waarom houdt de jury van zijn werk? Marc ter Horst slaagt erin om moeilijke wetenschappelijke kwesties helder uit te leggen, hij maakt kinderen enthousiast voor wetenschap en hij laat in zijn boeken ruimte voor verschillende visies.

Bron: marcterhorst.nl/

Tom Schoonoghe is een Belgische illustrator. Hij studeerde Toegepaste grafiek en Illustratie in Antwerpen. Zijn werk werd niet alleen in België maar ook al in Japan tentoongesteld. En ergens in een restaurant in Ghana hangt een grote tekening van hem vol met bewegende, krioelende ventjes in maatpak. Wat vindt hij zelf van tekenen? "Tekenen is een passie, maar wat je ermee teweegbrengt, waar het je allemaal brengt en met wie je ermee in contact komt, is nog veel boeiender."

Marc ter Horst en Tom Schoonoghe werkten al een keertje samen voor "Het eigenwijze huisdierenboek".

Bron: tomschoonoghe.com/ en iedereenleest.be/over-lezen/reeks/het-atelier-van-tom-schoonoghe

Korte inhoud

In dit boek staan antwoorden op deze vragen: Wat is een vulkaan? Wat is lava? Waarom is de ene vulkaan plat en heeft de andere de vorm van een driehoek? Wonen er mensen bij een vulkaan?

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- foto's van vulkanen (bijlage 1)
- hardgekookt ei en mes
- per jurylid een blad met stellingen (bijlage 2)

1.1. Cover

- Dek de titel van het boek af zodat alle kinderen eerst naar de illustraties kunnen kijken.
 - Wat zie je op de cover? (Alle antwoorden zijn goed.)
 - Waarover zou dit boek gaan? (Alle antwoorden zijn goed.)
- Laat de titel van het boek zien en lees samen de titel.
 - Welke kleuren zie je op de cover?
 - Welke sfeer hoort hier volgens jou bij? Waar zie je de kleuren terugkomen? (rood-geel-oranje komt terug in de titel en in titel van de reeks “Bam! Ik lees”.)
- Oriëntatie op de inhoud - als het woord “vulkanen” is gevallen, toon je een aantal foto’s.
 - Wat weten jullie al over vulkanen? (Laat de kinderen vrij vertellen. Sommige kinderen zullen al meer weten dan andere. Als kinderen woorden gebruiken zoals magma, lava, krater, vuur... toon je dit op de foto’s (bijlage 1) zodat alle kinderen betekenis kunnen geven aan deze woorden.)
- Leg aan de hand van een ongepeld hardgekookt ei uit wat een vulkaan is. Snij het ei open. In het midden zie je de dooier. Die is hard. In het midden van de aarde zit ook een harde kern. Rondom die harde kern zit de aardmantel. Deze aardmantel bestaat uit magma. De aardmantel is zachter en heeft een temperatuur van wel 1000 tot 3000 graden. Daarrond zit de aardkorst. Bij een ei is dit de eierschaal. Bij het ei is de schaal op sommige plaatsen gescheurd, dat is bij de aardkorst net zo. Op deze plaatsen kan het magma naar buiten komen. Dat noemen we een vulkaan. Magma dat naar de oppervlakte komt, heet lava.
- Lees met de kinderen de twee namen die bovenaan staan.
 - Waarom zouden die namen op dat boek staan? (auteur – illustrator)

1.2. Oriëntatie op het boek via stellingen (bijlage 2)

Overloop de stellingen en laat iedereen aanduiden of de stelling volgens hen “waar” of “niet waar” is.

Vertel de kinderen dat ze de antwoorden nu nog niet kunnen weten. Je vertelt hen ook dat je het boek dadelijk zal voorlezen en dat jullie na het lezen de stellingen opnieuw zullen beoordelen.

2. TIJDENS HET LEZEN

Sommige kinderen kunnen het boek zelf al lezen. Hieronder vind je tips voor tijdens het voorlezen.

Laat de juryleden tijdens het voorlezen naar de prenten kijken want daar is heel wat op te zien.

Hou ook de foto’s die je voor het lezen toonde zichtbaar voor de kinderen.

- Lees “Naar de vulkaan”
 - Moeten we bang zijn van een vulkaan? (“Nee, de meeste vulkanen zijn lief, dat zul je nog wel zien.”)
 - Wat zou de schrijver bedoelen met “Ze doen helemaal niets. Dat zul je nog wel zien.” (Laat de kinderen hierover nadenken en vertel hen dat dit later in het verhaal nog terugkomt.)
 - Weet je nog wat rook en vuur en lava is? (Leg opnieuw de verbanden met de foto’s uit de fase voor het lezen.)
 - Wat zie je op de tekeningen? (Laat de kinderen dit beschrijven en ga in op wat ze vertellen. Je kan bijvragen stellen en bijvoorbeeld verwijzen naar de kaart op de cover of met de kinderen nadenken over “Schoonhorst” onderaan de kaart (combinatie van Schoonooghe en Ter Horst, de makers van dit boek)).
- Lees “Lava en steen”
 - Wat is lava? (De kinderen vertellen dit in hun eigen woorden.)
- Lees “Zoveel vulkanen”
 - Op welke foto zie je een vulkaan die is als een spleet in de grond?
 - Op welke foto zie je een vulkaan in zee?
 - Op welke foto zie je een vulkaan op een hoge berg?
 - Op welke foto zie je een eiland dat een vulkaan is?
- Lees “Boem pats bam!”
 - Toon me eens een platte vulkaan?
 - Toon me eens een vulkaan als een driehoek?

- Lees “Hoe dan?”
 - De schrijver vertelt hier over uitwerpselen van een hond en van een koe. Wat wil hij ons daarmee duidelijk maken? (De kinderen leggen in hun eigen woorden uit dat de lava van een platte vulkaan zachter is en pas na een eindje stromen steen wordt net zoals de poep van een koe. De lava van een steile vulkaan is niet zo zacht. Die stroomt niet ver en wordt al heel snel steen.)
- Lees “Stille vulkanen” en toon de prent met de drie soorten vulkanen: de dode, slapende en actieve vulkaan.
 - Wat is een actieve vulkaan? (een vulkaan die uitbarst)
 - Wat is een slapende vulkaan? (een vulkaan die nu rustig is, maar ooit nog wel eens wakker wordt. Er zit magma in en de vulkaan kan tot uitbarsting komen.)
 - Wat is een dode vulkaan? (een vulkaan die niet meer uitbarst)
- Lees “Te laat!”
 - Waarom koos de schrijver voor de titel “te laat!”?
- Lees “Op reis”
 - Hoe komt het dat mensen in het koude IJsland buiten in het water kunnen zitten en het water toch niet koud is?
- Lees “Wonen bij een vulkaan” en “Help”.
 - Zou jij bij een vulkaan willen wonen? Waarom wel, waarom niet?

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

- post-its
- per jurylid een blad met stellingen (bijlage 2)
- grote fles cola light
- rolletje mentos
- wit papier
- kleurtjes, stiften, verf...

3.1. Verhaal

Geef de juryleden per twee een boek en post-its. Laat hen even rustig in het boek kijken.

- Inhoud
 - In dit boek staat heel veel informatie over vulkanen. Waar las je iets dat nieuw voor je was? (De juryleden plakken post-its bij stukjes tekst die nieuwe informatie voor hen bevatten. Dit wordt daarna uitgewisseld in de groep. Je kan als begeleider ook zelf tonen dat je post-its hebt geplakt.)
 - Neem er het blaadje met de stellingen weer bij. Overloop de verschillende stellingen en laat de juryleden aanduiden en beargumenteren waarom ze het eens of oneens zijn met een stelling. Als de juryleden het antwoord niet weten, blader en zoek je samen in het boek.
- Verhaal
 - Vind je dit een echt verhaal? Als jij dit boek had geschreven, wat had je dan anders of beter gedaan?
 - Waarom zou de schrijver voor deze titel hebben gekozen? Welke titel past volgens jou bij dit boek?

3.2. Illustraties

- Kleurgebruik
 - Welke kleuren gebruikt de illustrator? Waarom zou hij vooral deze kleuren gebruiken?
 - Welk gevoel krijg jij bij deze kleuren?
- Tekenstijl
 - Welke technieken gebruikt de illustrator? (potlood, sommige stukjes geverfd, digitale vlakken)
 - Op welke manier tekent de illustrator mensen? (dun, vaak in profiel met een scherpe neus, meestal in beweging,...)
 - Neem de pagina die begint met “Je snapt het al”. De juryleden bekijken de verschillende figuren en doen er eentje na. De andere juryleden raden welke figuur er wordt nagedaan.

3.3. Evaluatie

- Aan de hand van een aantal vragen verwoorden de kinderen hun eigen beleving over het boek.
 - Als de makers je zouden vragen wat er anders of beter zou kunnen, wat zou jij dan antwoorden?
 - Als de makers je zouden vragen wat ze zeker moeten behouden in het boek, wat zou jij dan antwoorden?
 - Ken je mensen die dit boek mooi zouden vinden? Aan wie zou jij dit boek aanraden?
 - Stel dat jij bibliotheekmedewerker bent en iemand komt vragen wat jij van dit boek vindt. Wat zou jij antwoorden? Aan wie zou jij het boek aanraden?

3.4. Creatieve verwerking

- Mogelijkheid 1: Maak zelf een vulkaan
 - Doe dit proefje op een plaats waar het niet zo erg is dat er cola wordt gemorst zoals een pleintje of een grasveldje. Doe dit proefje zeker niet binnen.
 - Zet de fles cola light rechtop en draai de dop eraf. Doe er een half rolletje mentos in. Loop nu zo snel mogelijk weg. Wat gebeurt er? Hoe hoog is je vulkaan?
 - Andere optie: technopolis.be/nl/proefjes/hoe-maak-je-een-vulkaan/
- Mogelijkheid 2: Beeld
 - De juryleden tekenen zelf een vulkaan en bedenken er een scène bij die ze ook tekenen bv. weglopen voor een vulkaan, een vulkaan beklimmen, een vulkaan onderzoeken...
Kunnen ze net zoals Tom Schoonooghe ook beweging in hun figuren brengen?
- Mogelijkheid 3: Tekenen – schrijven
 - De juryleden tekenen zelf een vulkaan. Ze noteren hier de woorden bij: vulkaan, lava, magma, aardkorst, vulkanische as...

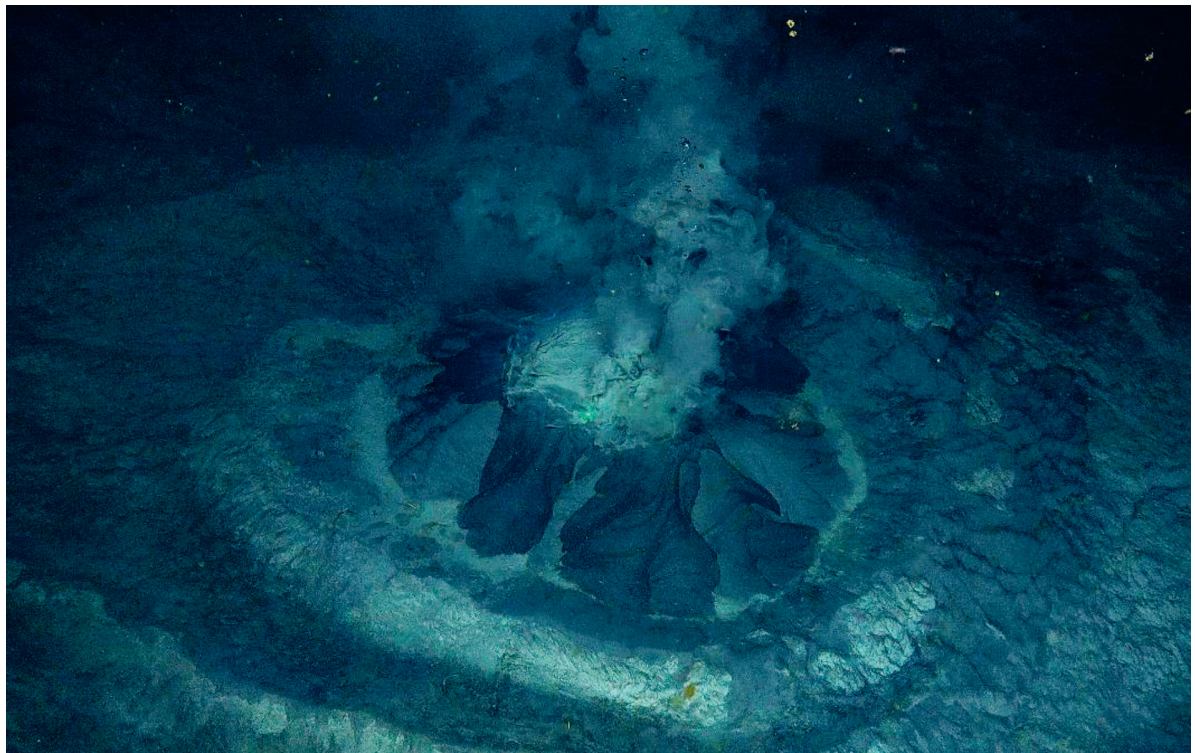
4. VERDER LEZEN / LUISTEREN / KIJKEN

- schooltv.nl/video/het-klokhuis-vulkaan/
- wetenschapje.be/podcast/episode/cba2229a/11-leeft-er-een-vuurspuwend-monster-in-een-vulkaan
- Hoe je een vulkaan kunt blussen en andere weetjes over IJsland / Alda Berglind Egilsdóttir en Wendy Panders (ill.) (Lannoo, 2017)
boekenzoeker.be/hoe-je-een-vulkaan-kunt-blussen-en-andere-weetjes-over-ijsland
- Vuur: verrassende verhalen over vulkanen / Arend van Dam (Van Holkema & Warendorf, 2022)
boekenzoeker.be/vuur-verrassende-verhalen-over-vulkanen
- Klik klik! / Bernardo P. Carvalho (Boycott, 2021)
boekenzoeker.be/klik-klik

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1a

Vulkaan – onder water

Vulkaan – gat in grond

Bijlage 1b

Vulkaan – eiland

Vulkaan – berg

Bijlage 1c

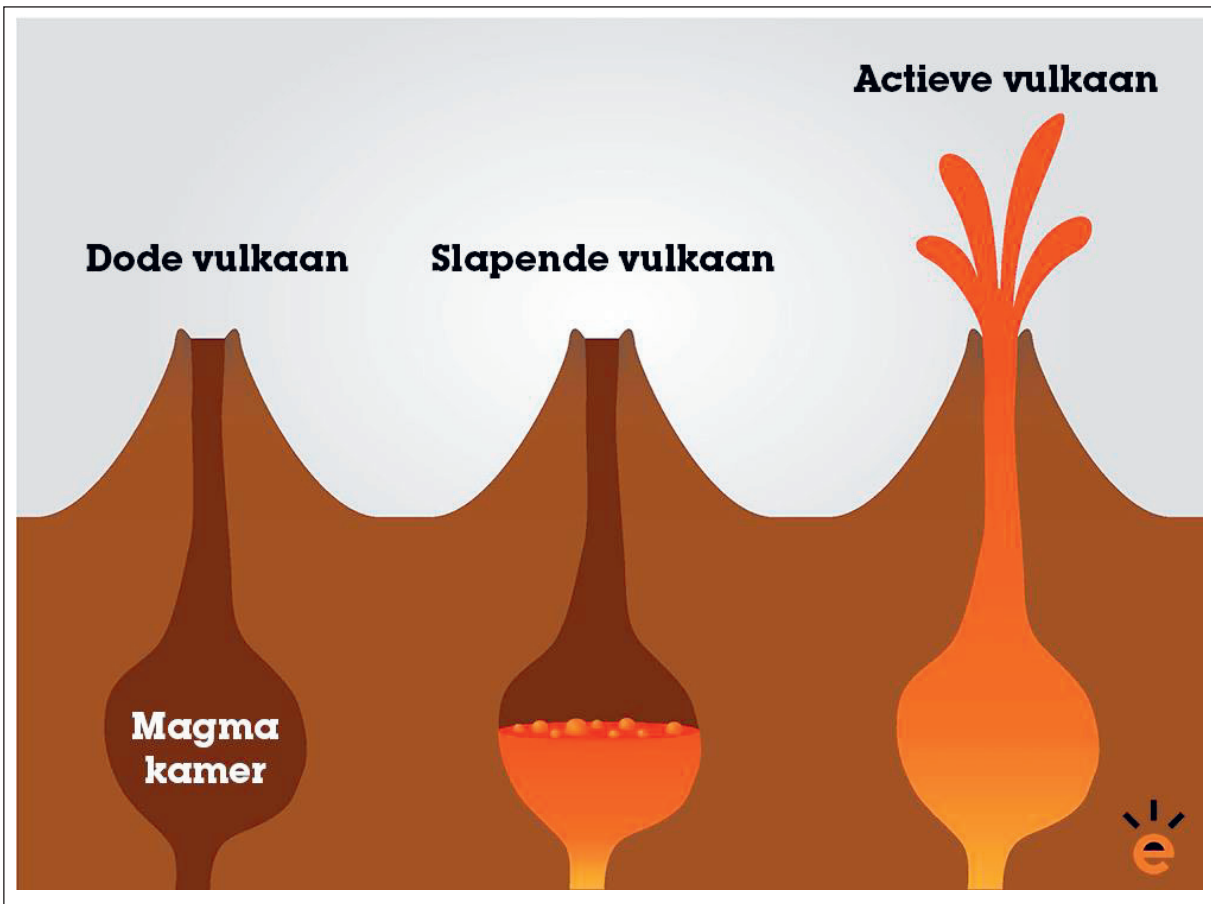
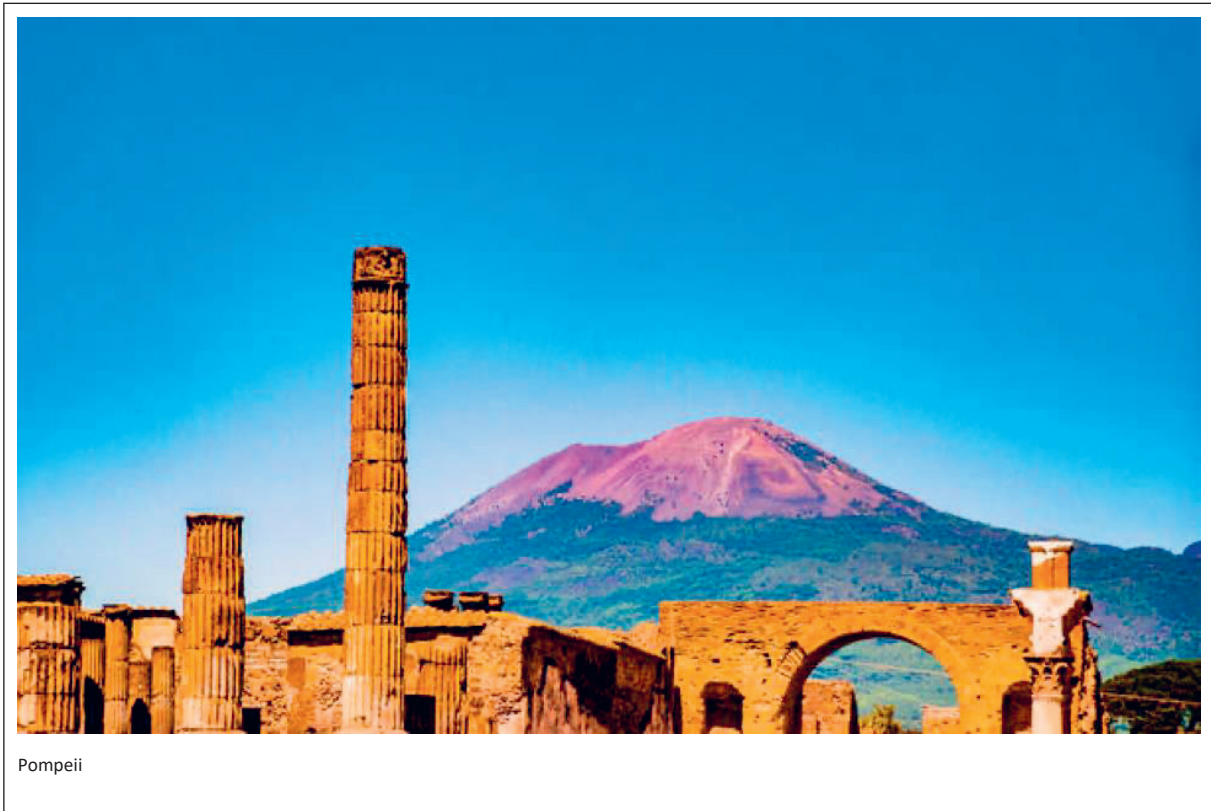

Vulkaan – spleet in de grond

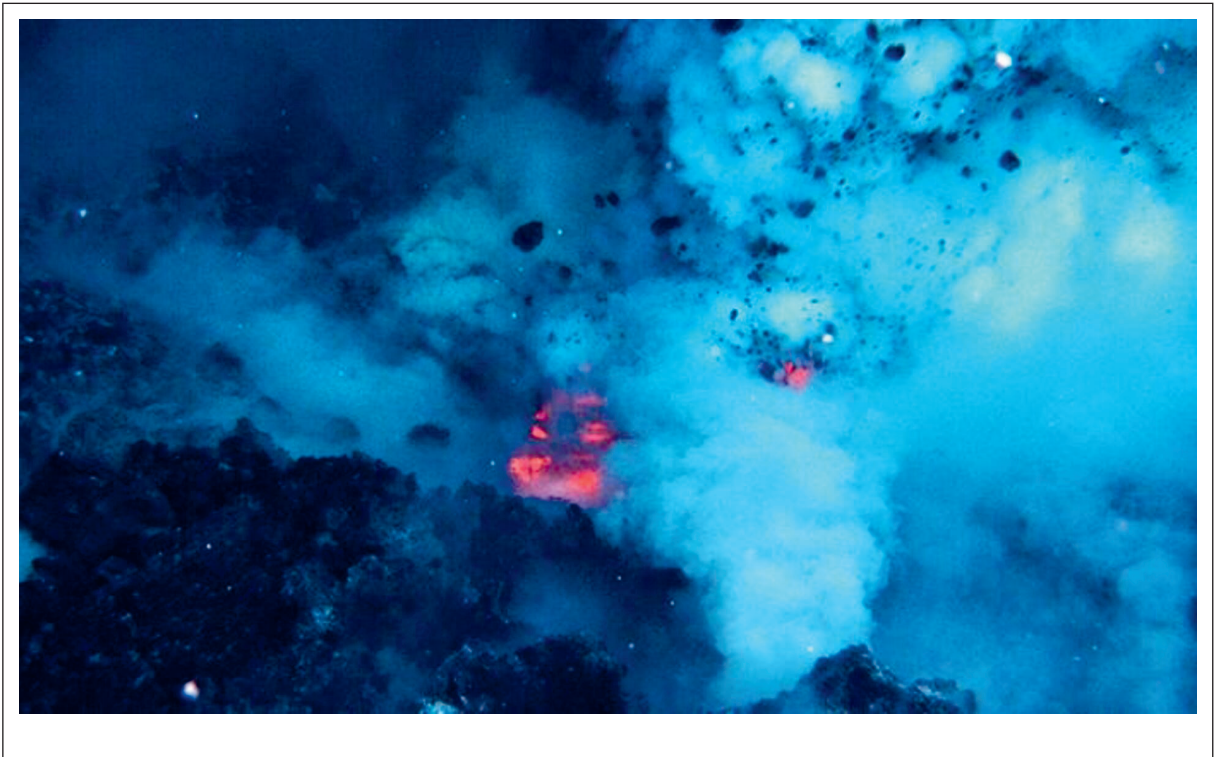

Vulkaan – driehoek

Bijlage 1d

Bijlage 1e

Bijlage 2

Voor het lezen		stelling	Na het lezen	
eens	oneens		eens	oneens
		Een vulkaan spuit altijd vuur.		
		Er zijn vulkanen in België.		
		Vulkanen kunnen verschillende vormen hebben.		

Voor het lezen		stelling	Na het lezen	
eens	oneens		eens	oneens
		Een vulkaan spuit altijd vuur.		
		Er zijn vulkanen in België.		
		Vulkanen kunnen verschillende vormen hebben.		

Waar is Winter?

Over het boek

Auteur: Gerda Dendooven

Illustrator: Gerda Dendooven

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Gerda Dendooven schrijft en tekent. Ze geeft ook grafische vormgeving / illustratie in Gent. Ze werkt graag met potlood, verf en schaar. Soms maakt ze illustraties voor andere auteurs, maar ze illustreert ook eigen verhalen. Zo werkte ze al aan meer dan 50 boeken, waar ze verschillende prijzen mee won (o.a. het Zilveren Penseel, de Boekenpauw, de Gouden Uil en de Woutertje Pieterse Prijs).

Gerda Dendooven schrijft ook theaterteksten voor kinderen en volwassenen.

Bronnen:

singeluitgeverijen.nl/auteur/gerda-dendooven-2/

[Lexicon van de jeugdliteratuur](#)

[Gerda Dendooven | Auteurslezingen](#)

Korte inhoud

Het sneeuwt. Mika en Pip maken een sneeuwpop of eigenlijk een sneeuwkind.

Plots leeft het. Mika en Pip noemen het Winter en verzorgen het zo goed mogelijk.

Toch komt uiteindelijk de dag dat Winter smelt. Mika en Pip zijn uiteraard verdrietig, maar tegelijk dankbaar dat Winter in hun leven was.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- Wit A4- of A3-blad (om een woordspin te maken)
- Een prent van Pinokkio of gewoon het boek van Pinokkio

- Wat is de titel van dit boek? ("Waar is Winter?")
- Waar denk je aan als je deze titel leest? (Vrije antwoorden van de kinderen)
- Noteer de antwoorden op het witte blad nadat je in het midden "Waar is Winter?" in een rechthoek of wolkje schreef.
- De winter is een seizoen. Ken je de drie andere seizoenen ook? (Lente, zomer, herfst)
- Winter wordt normaal niet met een hoofdletter geschreven. Waarom zou dat nu wel zo zijn? (Het is een naam)
- Op de kaft zie je ook de naam Gerda Dendooven staan. Waarom staat die naam daar? (Zij heeft het boek geschreven, zij is de auteur, zij is de illustrator, zij heeft de illustraties gemaakt).
- Geef mee dat het niet altijd gebeurt dat één persoon de tekst én de illustraties maakt. Vaak werken er twee mensen samen: eentje voor de tekst (de auteur) en eentje voor de tekeningen of illustraties (de illustrator).
- Waarover denk je dat het boek zal gaan? (Vrije antwoorden van de kinderen)

- Zou dit een boek zijn dat je zelf uit het rek zou nemen om te lezen? Waarom wel? Waarom niet? (Vrije antwoorden van de kinderen)
- Ken je deze personen op de prent? (Pinokkio en Gepetto).
- Het sprookje van Pinokkio heeft gelijkenissen met “Waar is Winter?”. Ik ben benieuwd of jullie de gelijkenissen na het voorlezen ontdekt hebben.

2. TIJDENS HET LEZEN

MATERIAAL

- Een slee

Lees het boek zoals hieronder aangegeven in stukjes voor. Er staan geen paginanummers in het boek. Neem als pagina 1 de pagina waar het verhaal begint met “Lang geleden, toen winters nog wit waren en zomers zacht...”.
Sfeerschepping: Misschien is het leuk om op een slee te zitten terwijl je voorleest.

- Voorlezen: p.1 t.e.m. p.8
 - Hoe heten de twee personen die we leren kennen? (Mika en Pip)
 - Wie is wie? Hoe weet je dat? (Je kan het afleiden van de twee laatste zinnen die voorgelezen werden: Mika is het roze figuurtje, Pip is het gele figuurtje)
Indien gewenst kan je ingaan op het feit dat het gender/geslacht in het midden gelaten wordt.
 - Wat denk je dat er verder zal gebeuren? (Laat de kinderen elk maximum één ding verzinnen)
- Voorlezen: p.9 t.e.m. p.14
 - Ben je akkoord met de gekozen naam, of vond je één van de andere voorstellen beter?
Welke? (Snowie, Christal, Koudje, Ijsje)
 - Welke naam zou jij verzinnen (een andere dan de voorstellen in het boek)?
- Voorlezen: p.15 t.e.m. p.20
 - Waarom krijgt Winter de vriezer als bed? (Anders smelt hij)
 - Zullen Mika en Pip nog aanpassingen moeten doen om Winter te kunnen houden? Welke?
(Verwarming uitzetten, geen kachels, opletten met warm eten, opletten met lente en zomer...)
- Voorlezen: p.21 t.e.m. p.26
 - De kachel, de warmte, het warme eten... dat hadden jullie zelf ook al bedacht. Maar waarom mag Winter geen zoute chips of pinda's eten? (Zout wordt gebruikt om sneeuw te laten smelten / dooien (breng het woord 'dooien' zeker aan).
- Voorlezen: p.27 t.e.m. p.36
 - Mika en Pip zijn droevig en dankbaar tegelijk. Waarom zijn ze droevig? Waarom zijn ze dankbaar?
(Droevig omdat Winter gesmolten is, dankbaar omdat de tijd die ze samen hadden, leuk was)
 - Hoe voelt dit bij jou en waarom? (Eigen inbreng)
- Voorlezen: p.37 tot einde
 - Is dit het einde dat je verwacht / gehoopt had? Zo neen, wat had jij graag anders gezien?
(Eigen inbreng van de kinderen)
- Bekijk ook samen het schutblad
 - Voegt dit nog iets extra toe?

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

- Prent Pinokkio
- Een aantal boeken waarvan Gerda Dendooven de illustrator is. (Verberg haar naam met een post-itje)

- Een aantal boeken waarvan Gerda Dendooven niet de illustrator is. (Verberg de naam van de illustrator met een post-itje)
- Tekenpapier, schrijfgierief, kleurpotloden, stiften, schaar...
- Klei
- Slee, winterkleding, handschoenen
- Laarzen, paraplu
- Materiaal om stopmotionfilmpje te maken (lego, playmobil...)
- Tablet met stop motion app
- Te grote schoenen (schoenen van de ouders van de kinderen)
- Ijsblok (vooraf gemaakt)
- Materiaal om het ijsblok koud te houden

3.1. Verhaal

- Neem de prent van Pinokkio er nog eens bij.
 - Welke gelijkenissen zijn er tussen de verhalen? (Pinokkio was ook een pop die tot leven kwam, de ouders zien het kind graag, het kind heeft vriendjes, het kan niet echt gebeuren... Eigen inbreng)
 - Welke verschillen zijn er tussen de twee verhalen? (Winter smelt terwijl Pinokkio een echte jongen wordt... Eigen inbreng)
- Niet alle mensen kiezen ervoor om kinderen te hebben.
 - Wil jij later graag kinderen? (Alle antwoorden zijn goed)
- Gerda Dendooven geeft maar drie namen: Mika, Pip en Winter. Toch zijn er nog andere personages.
 - Welke 'namen' krijgen zij? (Het kind, een meisje, een grote jongen, de afteller...)

3.2. Illustraties

- Kijk eens naar de handen van de personages.
 - Wat valt je hieraan op? (Ze zijn heel groot)
- Kijk eens naar de kleren van Pip en Mika
 - Wat valt je hieraan op? (Alles is in dezelfde kleur, weinig details)
- Zoek een aantal boeken uit waarvan Gerda Dendooven de illustrator is. Zoek ook een aantal boeken uit waarvan Gerda Dendooven de illustrator niet is. Laat de kinderen de boeken van Gerda Dendooven zoeken.
 - Kunnen jullie de boeken herkennen die Gerda Dendooven geïllustreerd heeft?
 - Waaraan kon je ze herkennen? (Eerder grove stijl, grote handen, weinig details op de achtergrond...)

3.3. Evaluatie

- Hoeveel punten geef jij voor het verhaal van dit boek? (Alle antwoorden zijn goed)
- Wat zou er anders moeten zijn zodat je een punt meer zou geven? (Alle antwoorden zijn goed)
- Hoeveel punten geef jij voor de illustraties van dit boek? (Alle antwoorden zijn goed)
- Wat zou er anders moeten zijn zodat je een punt meer zou geven? (Alle antwoorden zijn goed)

3.4. Creatieve verwerking

- **Beeld/creatief schrijven**
 - Maak van klei je eigen 'kleikind'.
 - Ontwerp een geboortekaartje voor Winter of voor je eigen 'kleikind'.
- **Media**
 - Op vrtmax vind je filmpjes van Meneer Papier (de filmpjes zijn gebaseerd op boeken van Elvis Peeters en Gerda Dendooven). Misschien leuk om samen te bekijken?
 - Maak zelf een stopmotionfilmpje (door foto's achter elkaar te zetten, lijken ze tot leven te komen) [Stop motion filmpje maken \(kindkracht.nl\)](http://Stopmotionfilmpje.maken(kindkracht.nl))
- **Beweging**
 - Gerda Dendooven geeft haar figuren grote handen. Probeer met handschoenen aan een tekening te maken, iets uit te knippen of je naam te schrijven.
Wat als we grote voeten zouden hebben? Leg een parcours af met veel te grote schoenen.

- **Wetenschap**
 - Geef elke lezer een ijsblok (vb. water bevroren in een fles). Welke lezer kan zijn ijsblok het langst bewaren zonder een diepvries te gebruiken? Laat de kinderen hier creatief over nadenken.
[IJs bewaren zonder vriezer - wikiHow](#)
 - **Algemeen**
 - Hoe leuk zou het zijn als het echt zou sneeuwen tijdens de bespreking van dit boek. Probeer dit boek sowieso in de winter te bespreken. Misschien zit er dan wel een echte sneeuwactiviteit in. (Sneeuwman of je eigen Winter maken, sneeuwballengevecht, sneeuwengeltje maken, wandeling met de slee)
 - Gewoon buitenspelen (verstoppertje)
 - Een regenwandeling met laarzen en een paraplu
-

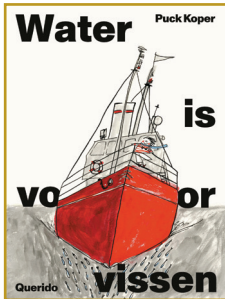
4. VERDER LEZEN

- Wolinoti, het houten kind / Dimitri Leue en Vanessa Verstappen (ill.) (Davidsfonds/Infodok, 2019)
[Wolinoti, het houten kind | Boekenzoeker](#)
- De kleine houten robot en de boomstam prinses / Tom Gauld (Lannoo, 2022)
[De kleine houten robot en de boomstam prinses | Boekenzoeker](#)
- Sprookje Pinokkio (naar keuze)
- Takkenkind / Gerda Dendooven (Querido, 2012)
[Takkenkind | Boekenzoeker](#)

De vier boeken gaan over 'houten' kinderen.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Water is voor vissen

Over het boek

Auteur: Puck Koper

Illustrator: Puck Koper

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Puck Koper komt uit Nederland. Ze studeerde illustratie in Rotterdam en daarna ging ze naar de kunstschool in Cambridge (Verenigd Koninkrijk). Haar eerste boek werd in het Engels uitgegeven. Voor “Water is voor vissen” won ze al een Zilveren Penseel, een prijs voor de beste illustraties. Het is het eerste boek waar ze ook de tekst voor schreef.

Bron:

[Puck Koper \(portfoliobox.net\)](https://portfoliobox.net)

[Puck Koper - Wikipedia](https://nl.wikipedia.org/wiki/Puck_Koper)

Korte inhoud

Kaat woont samen met zes zeemannen op een boot. Ze is er heel gelukkig. Haar grootste wens is om te leren zwemmen. De zeemannen vinden dat geen goed plan. Ze doen er alles aan om haar op andere gedachten te brengen door haar vreemde trainingen te laten doen. Toch houdt Kaat vol. Uiteindelijk komt uit dat er maar één van de zes mannen kan zwemmen en dat ze vooral bang zijn om Kaat te verliezen.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- Letters in verschillende lettertypes (bijlage 1)
- Een aantal boeken naar keuze (met harde kaft)
- Zonnebril, duikbril, skibril...
- Memory of visualisatie moeilijke woorden (bijlage 2)

Dit boek is misschien net wat te dik om volledig voor te lezen. De nadruk zal dus vooral liggen op de voor- en de nabespreking.

1.1. Trainingsoefeningen

- Laat de kinderen weten dat ze goed voorbereid moeten zijn om dit boek te lezen. Er zal getraind moeten worden voordat er aan dit boek begonnen kan worden. Vertel verder nog niet te veel. Voor de aanpak zijn er verschillende mogelijkheden, afhankelijk van de beschikbaarheid van de boeken:
 - **Voorstel 1:** start elke bijeenkomst met een aantal “trainingsoefeningen” zoals hieronder beschreven en houd de bespreking van dit boek tot het laatst. (Als er voor ieder kind een boek beschikbaar zou zijn, zodat ze het thuis kunnen lezen). Hou het “waarom” van de trainingsoefeningen nog wat geheimzinnig.

- **Voorstel 2:** start elke bijeenkomst met een aantal “trainingsoefeningen” zoals hieronder beschreven en beslis dan welke lezers “klaar” zijn om het boek tegen de volgende keer te lezen. (Als er maar één of enkele exemplaren beschikbaar zijn, zodat de kinderen niet allemaal tegelijk kunnen lezen.)
Houd de bespreking van het boek dan wanneer iedereen het boek gelezen heeft.
- Dit zijn mogelijke oefeningen, die verwijzen naar de absurde trainingen die Kaat moet doen voordat ze mag zwemmen:
 - het alfabet opzeggen
 - het alfabet van achter naar voor opzeggen
 - letters correct benoemen
 - met een boek op je hoofd een stukje wandelen
 - een grote stapel boeken dragen
 - dikke boeken openen en sluiten
 - vingertraining: bv. je duim om de beurt met je andere vingers aanraken, op de tafel roffelen...
 - bladeren door dikke boeken
 - je handen grondig wassen
 - een dik boek boven je hoofd houden en dan op de grond leggen (herhalen)
 - een oogtest doen (met 1 oog bedekt of met verschillende soorten brillen op de letters herkennen)
 - ...
 Vul eventueel zelf nog aan met andere absurde voorbereidingsoefeningen.

1.2. Begrippen

Een aantal begrippen aanbrengen die in het boek gebruikt worden d.m.v. memory te spelen.

Knip de kaartjes uit en speel met de kinderen dit spelletje. Spelenderwijs worden er een aantal specifieke woorden aangebracht.

Als je de kaartjes niet uitknipt kan het blad ook gewoon als beeldwoordenboek gebruikt worden tijdens het lezen. De kinderen die het boek thuis lezen krijgen samen met het boek het beeldwoordenboek mee naar huis.

1.3. Vragen stellen

- Wie is de auteur van het boek? (Puck Koper)
- Wie is de illustrator van het boek? (Puck Koper).
Geef aan dat er meestal samengewerkt wordt (auteur en illustrator) en dat het de allereerste keer is dat Puck Koper zowel voor de illustraties als de tekst zorgde.
- Waarover denk je dat dit boek zal gaan (zonder de achterflap te lezen)? (Alle antwoorden zijn goed)
- Zou je dit boek zelf uit het rek nemen om te lezen? Waarom wel/niet? (Alle antwoorden zijn goed)

2. TIJDENS HET LEZEN

Laat de kinderen dan het boek thuis zelf lezen of laat het door de ouders voorlezen.

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

- Zinnetjes om in de juiste volgorde te leggen (bijlage 3)
- Woordkaartjes (bijlage 4)
- Schrijfpapier, tekenpapier
- Liedje (bijlage 5)
- Kleurpotloden: zwart/rood/lichtblauw/grijs
- Houtskool

3.1. Verhaal

- Vat het verhaal samen met de kinderen kort samen. Knip de zinnen in bijlage 3 uit en leg ze door elkaar. Het boek zelf kan ter ondersteuning dienen. Op deze manier wordt het boek nog eens opgefrist voor alle lezers.
 - Hoe verliep het verhaal in het boek? Leg de zinnetjes in de juiste volgorde. (Zie bijlage 3)
- Kaat moest veel oefeningen doen.
 - Wat vond jij van de oefeningen die Kaat moest uitvoeren? Waarom dacht jij dat ze al die dingen moest kunnen? (Alle antwoorden zijn goed)
 - Wat vond jij van de oefeningen die ik jullie liet uitvoeren voordat je dit boek las? Welke oefening vond je het leukst? Welke vond je het vreemdst? (Alle antwoorden zijn goed)
- Op p.19 staat dat Arie de binnenkant van zijn oogleden gaat bestuderen.
 - Wat bedoelt hij hiermee? (Hij gaat slapen)
 - Zeg jij dat ook op deze manier (Alle antwoorden zijn goed)
- De zeemannen zijn minder stoer dan ze eruitzien.
 - Wat zijn hun zachte kantjes? (Ze durven niet toe te geven dat ze niet kunnen zwemmen, ze zijn bang om Kaat te moeten missen)
 - Begrijp je dat ze dat niet durfden te zeggen? (Alle antwoorden zijn goed)
 - Ben jij soms al eens bang geweest om iets te zeggen of toe te geven? Wie wil daar iets over vertellen? (Alle antwoorden zijn goed)

3.2. Illustraties

- Welke kleuren vallen op als je door het boek bladert? (Zwart, grijs, rood, lichtblauw)
- Wat vind je van de illustraties? (Alle antwoorden zijn goed)
- Puck Koper kreeg het Zilveren Penseel (dat is een belangrijke prijs) voor de illustraties in dit boek. Vind je dat terecht? Waarom wel/niet? (Alle antwoorden zijn goed)

3.3. Evaluatie

- Knip de kaartjes (bijlage 4) uit. Laat de lezers de kaartjes die volgens hen bij het boek passen bij het boek leggen.
 - Welke termen vind jij dat bij dit boek passen? Kan je zeggen waarom? (Alle antwoorden zijn goed)

3.4. Creatieve verwerking

- **Creatief schrijven**

De zeemannen verzinnen veel excuses om Kaat toch maar niet te leren zwemmen. Zoek samen excuses die je kan gebruiken als je je huiswerk niet gemaakt hebt en maak er een lijstje van.
- **Muziek**

Leer het liedje *Al die willen te kaap'ren varen aan* (bijlage 5). Zing het eventueel ook in canon!
[Al die willen te kaap'ren varen \(feat. Jan Declair\) \(youtube.com\)](#)
- **Beweging**
 - Als gaan zwemmen een optie is, zou dat zeker leuk zijn.
 - Waterspelletjes spelen.
- **Beeld**

Probeer te tekenen zoals Puck Koper door enkel de kleuren zwart (eventueel houtskool), grijs, rood en lichtblauw te gebruiken.

4. VERDER LEZEN

- De piraten komen! / John Condon en Matt Hunt (ill) (Gottmer, 2020)
[De piraten komen! | Boekenzoeker](#)
Link: zeemannen
 - Wolvenweer / Simon van der Geest en Karst-Janneke Rogaar (ill.) (Querido, 2022)
[Wolvenweer | Boekenzoeker](#)
Link: je stoerder voordoen dan dat je bent. Zat ook vorig jaar in de selectie.
 - Eén miljoen vlinders / Edward Van de Vendel en Carll Cneut (ill.) (De eenhoorn, 2013)
[Eén miljoen vlinders | Boekenzoeker](#)
Link: afscheid nemen / loslaten
 - Ik heb mijn huiswerk niet gemaakt, want... / Davide Cale en Benjamin Chaud (Moon, 2023)
[Ik heb mijn huiswerk niet gemaakt, want... | Boekenzoeker](#)
Link: excuses verzinnen
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
u	v	w	x	y	z				

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
u	v	w	x	y	z				

<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>j</i>
<i>k</i>	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>o</i>	<i>p</i>	<i>q</i>	<i>r</i>	<i>s</i>	<i>t</i>
<i>u</i>	<i>v</i>	<i>w</i>	<i>x</i>	<i>y</i>	<i>z</i>				

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
u	v	w	x	y	z				

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
U	V	W	X	Y	Z				

<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>	<i>I</i>	<i>J</i>
<i>K</i>	<i>L</i>	<i>M</i>	<i>N</i>	<i>O</i>	<i>P</i>	<i>Q</i>	<i>R</i>	<i>S</i>	<i>T</i>
<i>U</i>	<i>V</i>	<i>W</i>	<i>X</i>	<i>Y</i>	<i>Z</i>				

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
U	V	W	X	Y	Z				

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
U	V	W	X	Y	Z				

Bijlage 2a

kooi	Kooi (slaapplaats)
meeuw	meeuw
romp	romp
kombuis	Kombuis (keuken)
luchthapper	luchthapper
fornuis	fornuis
zwaardvis	zwaardvis

Bijlage 2b

rog	rog
paling	paling
haring	haring
haring kaken	haring kaken
guppy	guppy
het dek	Het dek
bolder	bolder

Bijlage 2c

kapucijners	kapucijners (een soort van erwten)
patrijspoot	patrijspoot
kajuit	kajuit (kamer op een schip)
vooronder	Vooronder (kajuit vooraan in het schip)
reddingsloep	reddingsloep

Bijlage 3

\$ Kaat woont met zes zeemannen op een vissersboot.
Kaat wil leren zwemmen zoals de walvissen.
Kaat vraagt aan de zeemannen of ze haar willen leren zwemmen.
Arie start met de trainingslessen (zwaardvis, kikker, rog, paling).
Bij elke zeeman oefent Kaat iets anders.
De oefeningen zijn wat vreemd en duren lang. Kaat wordt ongeduldig.
Kaat hoort de zeemannen over haar praten. Ze hopen dat Kaat door de gekke oefeningen niet meer wil leren zwemmen.
Kaat staat klaar om het water in te springen.

Bijlage 4

vrolijk	grappig	flauw
spannend	kleurrijk	donker
saai	verrassend	echt gebeurd
niet echt gebeurd	gevaarlijk	mooie kleuren
droevig	vrienden	lelijke kleuren
pesten	eng	leuk
lief	stoer	makkelijk
moeilijk		

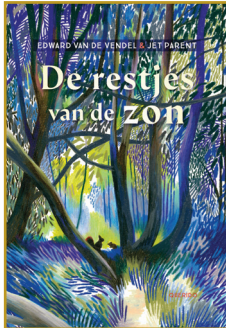
Bijlage 5**Al die willen ter kaapren varen**

Bew. M. Van Aken

Al die wil-len ter kaap - ren va - ren, moe - ten man - nen met baar - den zijn. Jan, Pier,

5 Tjo - res en Cor - neel, Die heb - ben baar - den, die heb - ben baar - den; Jan, Pier, Tjo - res en Cor -

10 neel, die heb - ben baar - den zij va - ren mee.

De restjes van de zon

Over het boek

Auteur: Edward van de Vendel

Illustrator: Jet Parent

Uitgeverij: Querido

Over de makers

Edward van de Vendel werd in 1964 geboren in Leerdam in Nederland. Hij was eerst leerkracht in de basisschool maar is sinds 2001 fulltime schrijver. Hij schrijft poëzie, non-fictie en prentenboeken voor kinderen en jongeren. Edward van de Vendel won al heel wat prijzen: een Gouden Griffel, wel zestien Zilveren Griffels, de Woutertje Pieterse Prijs, de Boon voor jeugdliteratuur en in 2024 de Theo Thijssenprijs voor zijn hele oeuvre. Hij schreef al meer dan honderd boeken. Voor “De restjes van de zon” kreeg hij een Zilveren Griffel.

Bron: edwardvandevedel.nl

Jet Parent woont ook in Nederland. Ze begon al op heel jonge leeftijd te tekenen en kreeg van haar ouders soms boeken waarin werd uitgelegd hoe je mensen of dieren kan tekenen. En dan ging ze oefenen. Ze maakte elke dag minstens één tekening. Op vakantie hield ze tekendagboeken bij. Al in het derde leerjaar wilde ze illustrator worden. Ze studeerde Illustration Design in Zwolle (in Nederland) en in Falmouth (in Engeland). Voor ze naar de academie ging, tekende ze vooral portretten. Maar tijdens haar opleiding kwam ze erachter dat ze het veel leuker vond om de natuur weer te geven. “De restjes van de zon” is het eerste prentenboek dat ze illustreerde. Ze werkte meer dan anderhalf jaar aan dit boek.

Korte inhoud

De dieren in het bos zitten dicht bij elkaar verscholen onder een dennentak. Er is niets om vrolijk van te worden. Het is al dagen donker en het regent de hele tijd. Ze kniezen en mopperen. Tot Veldmuis zich plots afvraagt waar de zon toch is gebleven. Muis en Stille Eekhoorn gaan de zon zoeken.

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- Foto's (zie bijlage 1)

Toon de juryleden de cover van het boek.

- Wat zie je op de voorkant? (Laat de juryleden beschrijven wat ze zien.)
- Wie leest de titel voor?
- Wat betekent het woord ‘restjes’? (overschotjes, iets dat overblijft)
- Wat zou de titel willen zeggen? (Alle antwoorden zijn goed.)
- In welk seizoen zou het verhaal zich afspelen volgens jou? Waarom denk je dat?

- Welke kleuren heeft de illustrator vooral gebruikt? Waar valt er vooral licht?
 - Voor de illustraties op de cover heeft Jet Parent als inspiratie foto's gebruikt die ze tijdens haar studie in Engeland maakte (zie bijlage 1). Wat valt je op qua lichtinval, figuren, bomen...? (Alle antwoorden zijn goed.)
 - Zou je het boek willen lezen als je de cover ziet? (Ook als het niet moest voor de Leesjury ;)) Vertel eens.
-

2. TIJDENS HET LEZEN

Hieronder vind je mogelijke vragen. Bekijk zeker ook elke keer goed de illustraties.

- Lees tot en met de eerste grote dubbele pagina (enkel een illustratie)
 - Wat zie je op deze dubbele pagina? (Laat de juryleden beschrijven wat ze zien: water, bomen, lichtinval, muis, vossenstaart...)
- Lees tot en met "een dikke vette dingetjes"
 - Welke dieren zie je allemaal? (muis, vos, eekhoorn, das, uil)
 - Waarom zitten Muis en Eekhoorn volgens jou onder een paddenstoel?
 - Staat hier iets over in de tekst? (Nee, dit is fantasie van de illustrator om duidelijk te maken dat het weer echt niet zo goed is als in de zomer.)
 - "De hele zomer doen alsof er niks aan de hand is... ." Over wie gaat die zin? (zon)
 - Wat bedoelt Uil met die zin?
 - Wat is een 'schavuit'? (kapoen, deugniet)
 - Wat is een 'gladjakker'? (sluw persoon, iemand op wie je niet kan rekenen, gluiperd)
- Lees tot en met "Waar zijn de restjes?"
 - "Haar gedachten werden nu zo spannend dat ze ervan begon te springen." Wat wil deze zin zeggen?
 - Heb jij dat ook wel eens? Wanneer?
 - Hoe ziet het licht in de zomer eruit? (goud, geel, fel, alles licht op)
 - En nu? (somber, donkere kleuren, zoals bruin, paars, donkergroen...)
- Lees tot en met "Muis," zei hij zachtjes, "ik ga mee."
 - Wat wil Muis gaan doen? (de restjes van de zon zoeken)
 - Wie gaat met haar mee? (Stille Eekhoorn)
 - Wat denken de andere dieren ervan?
 - Gaat het hen lukken, denk je? (Alle antwoorden zijn goed.)
- Lees tot en met "Natuurlijk!" schreeuwde Veldmuis."
 - Waarom zijn besjes eigenlijk restjes? (Ze kunnen enkel groeien als er zon is.)
- Lees tot en met "Ze liep allang niet meer, ze sjokte."
 - Waarom zouden de dieren liever niet bij het huis komen? (angst voor mensen)
 - Hoe geeft de illustrator dit weer in de tekening? (kleine dieren die vanop een afstandje doodstil en afwachtend naar het grote huis kijken)
 - Wat bedoelt Huismuis met "De mensen zijn al weken weg, die komen alleen in de zomer. Nu is het hier uitgestorven, heerlijk, wij zijn de baas." (Het is een vakantiehuis waar mensen alleen in de zomer naartoe gaan. Nu zijn er geen mensen en kunnen de dieren doen wat ze willen.)
 - Wat wil "sjokken" zeggen? (langzaam lopen zonder je voeten op te tillen – laat de juryleden dit even uitbeelden)
 - Waarom sjokt Muis? (Ze heeft geen zin meer, ze denkt dat ze de zon nooit zal vinden.)
- Bekijk de dubbele pagina
 - Wat zie je? (Muis en Eekhoorn in het bos, verandering van kleur, licht...)
- Lees tot en met "En Stille Eekhoorn knikte en zei: "Niks.""
 - Wat hebben de dieren gezien? (een wegwijzer)
 - Waarom zeggen de dieren "Volgens mij is het een wegwijzer. Voor de mensen. Die snappen niet hoe ze moeten lopen." (Dieren vinden de weg in het bos vanzelf, maar mensen niet.)

- Lees tot en met “Ho eens even!”
 - Waarom lachen ze zo hard?
 - Wat zou er gebeuren, denk je?
- Lees tot en met “Die zit dus in ons!”
 - Wat bedoelt Eekhoorn hiermee? (Door samen te zijn, te lachen en plezier te maken, kan je je vrolijker gaan voelen.)
- Lees tot en met het einde
 - Waarom zeggen de dieren hier dat de zon een gladjakker en een schavuit is? (Ze denken dat de zon de restjes in hen had verstopt.)
 - Is dat zo? Kan dat echt? Wat zou de schrijver hiermee bedoelen? (Dit kan natuurlijk niet echt, maar we kunnen wel altijd licht zijn voor de mensen om ons heen door samen te lachen, plezier te maken, te spelen...)
 - De zon begint nu ook echt te schijnen. Hoe zie je dat op de illustraties?

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

• Pictogrammen verhaalbegrip (zie bijlage 2)
• Storyboard (zie bijlage 3)
• Hoe komt een tekening tot stand? (zie bijlage 4)
• Tekst “Verjaardag” (zie bijlage 5)
• Foto’s van op vakantie, van in de tuin, in het park, in het bos (voorzie zelf ook wat foto’s)
• Kleurpotloden, wit papier

3.1. Verhaal

- Neem de kaartjes uit bijlage 2 erbij. Ga samen met de juryleden op zoek naar antwoorden op (enkele van) deze vragen.
- Titel
 - Voor we begonnen met lezen, dachten we na over de betekenis van de titel. Hoe denken jullie er nu over?
 - Vind je de titel goed gekozen? Kan je vertellen waarom wel of niet?

3.2. Illustraties

- De tekst in dit boek is heel belangrijk, maar het verhaal wordt ook verteld in de tekeningen.
 - Wat vind jij knap aan de illustraties?
 - Wat spreekt jou minder aan?
 - Heb je een favoriete illustratie? Waarom?
- Hoe de schrijver en de illustrator te werk gegaan zijn
 - De schrijver heeft eerst het verhaal geschreven en is dan op zoek gegaan naar een illustrator waarvan hij dacht dat die zijn verhaal goed zou kunnen illustreren.
 - Vind jij de illustraties passen bij het verhaal?
 - De illustrator heeft een hele zomer lang geoefend op het tekenen van dieren, omdat ze wou dat de dieren ook echte karakters hadden.
 - In welke tekening vind jij dat de ogen van een dier iets zeggen over zijn of haar gevoel? Kan je het tonen en uitleggen?
 - In welke tekening vind jij dat de houding van een dier iets zegt over zijn of haar gevoel? Kan je het tonen en uitleggen?
 - Daarna heeft de tekenaar een storyboard gemaakt. Daarop maakt ze voor elke pagina een kleine schets waarop te zien is wat er uiteindelijk op die pagina zal staan. (zie bijlage 3)
 - Toen de schrijver en de uitgever akkoord gingen met het storyboard, is ze echt gaan tekenen. Als de tekeningen af zijn, worden ze ingescand en digitaal bewerkt zodat alle kleuren mooi helder zijn als het boek wordt gedrukt. Op de voorkant komt de titel, de namen van de makers en van de uitgeverij.

- Tekenen zoals Jet Parent (gebruik bijlage 4 om te laten zien hoe de illustraties ontstaan zijn)
 - Jet Parent schrijft eerst ideeën op zoals “Muis zit bovenop paddenstoel, kijkt naar beneden en is omringd door andere paddenstoelen.”
 - Vind je de tekening die ze hier beschrijft terug in het boek?
 - Voor elke illustratie heeft de illustrator foto's gebruikt zoals de twee foto's die ze voor de cover gebruikte (zie bijlage 1). Dan voegt ze daar extra elementen aan toe, zoals bomen, planten of dieren. Eerst tekent ze alles heel lichtjes met grijs potlood. Dan gaat ze kijken naar de kleuren in de foto's. Ze begint altijd met de lichtste kleuren, bijvoorbeeld geel. Al het geel dat ze op de foto ziet, zet ze op papier. Daarna gaat ze door met steeds weer een andere kleur. Zo bouwt ze de tekening op. Voor dit boek heeft ze alleen maar kleurpotloden gebruikt.

3.3. Evaluatie

- Stel je voor: je werkt in de bibliotheek. Er komt een leerkracht naar je toe en die vraagt je of dit boek geschikt is om in de klas voor te lezen. Zou jij dit boek aanraden? Waarom wel of waarom niet?

3.4. Creatieve verwerking

- Mogelijkheid 1: Tekenen aan de hand van foto's
 - De juryleden gaan zelf tekenen zoals Jet Parent. Ze nemen één of twee foto's en bouwen de tekening op door eerst heel licht in potlood te tekenen en daarna de lichtste vlakken in de lichtste kleuren in te kleuren. Grote vlakken kunnen tegelijkertijd ingekleurd worden door heel lichtjes op het potlood te drukken. Willen de juryleden een stukje heel gedetailleerd uitwerken, dan kunnen ze met een potlood met een hele scherpe punt lijntjes tekenen. Kleuren mengen kan door met verschillende kleuren potlood over elkaar te tekenen. Voor donkere en felle vlakken moeten ze heel hard op hun potlood drukken.
- Mogelijkheid 2: Tekenen – verder kijken dan wat er in de tekst staat
 - In veel prentenboeken tekent de illustrator niet precies wat er in de tekst staat, maar gebruikt die ook veel fantasie om extra dingen te bedenken. Denk met de juryleden na over wat er allemaal bij een verjaardag hoort: cadeautjes, vlaggetjes, bezoek, taart... Lees de tekst van Toon Tellegen (zie bijlage 5). Laat de juryleden de tekst illustreren, waarbij ze verder kijken dan wat er in de tekst staat.

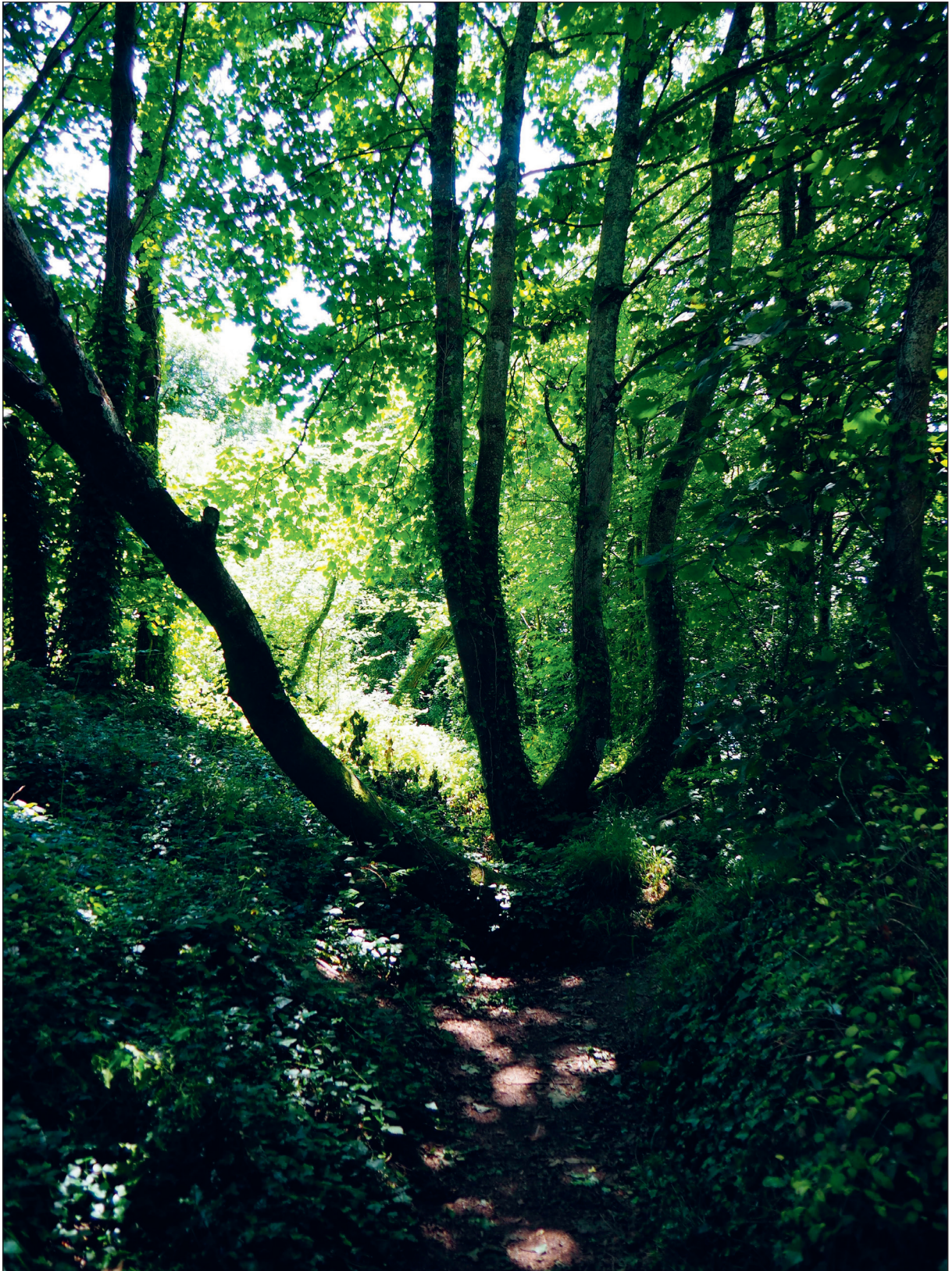
4. VERDER LEZEN

- Klein in de grote stad / Sydney Smith en Edward van de Vendel (vert.) (Querido, 2022)
boekenzoeker.be/klein-de-grote-stad
 - Rana / Marieke ten Berge (Lemniscaat, 2023)
boekenzoeker.be/rana
 - Het huisje zonder heks / Sophie Pluim (Ploegsma, 2023)
boekenzoeker.be/het-huisje-zonder-heks
-

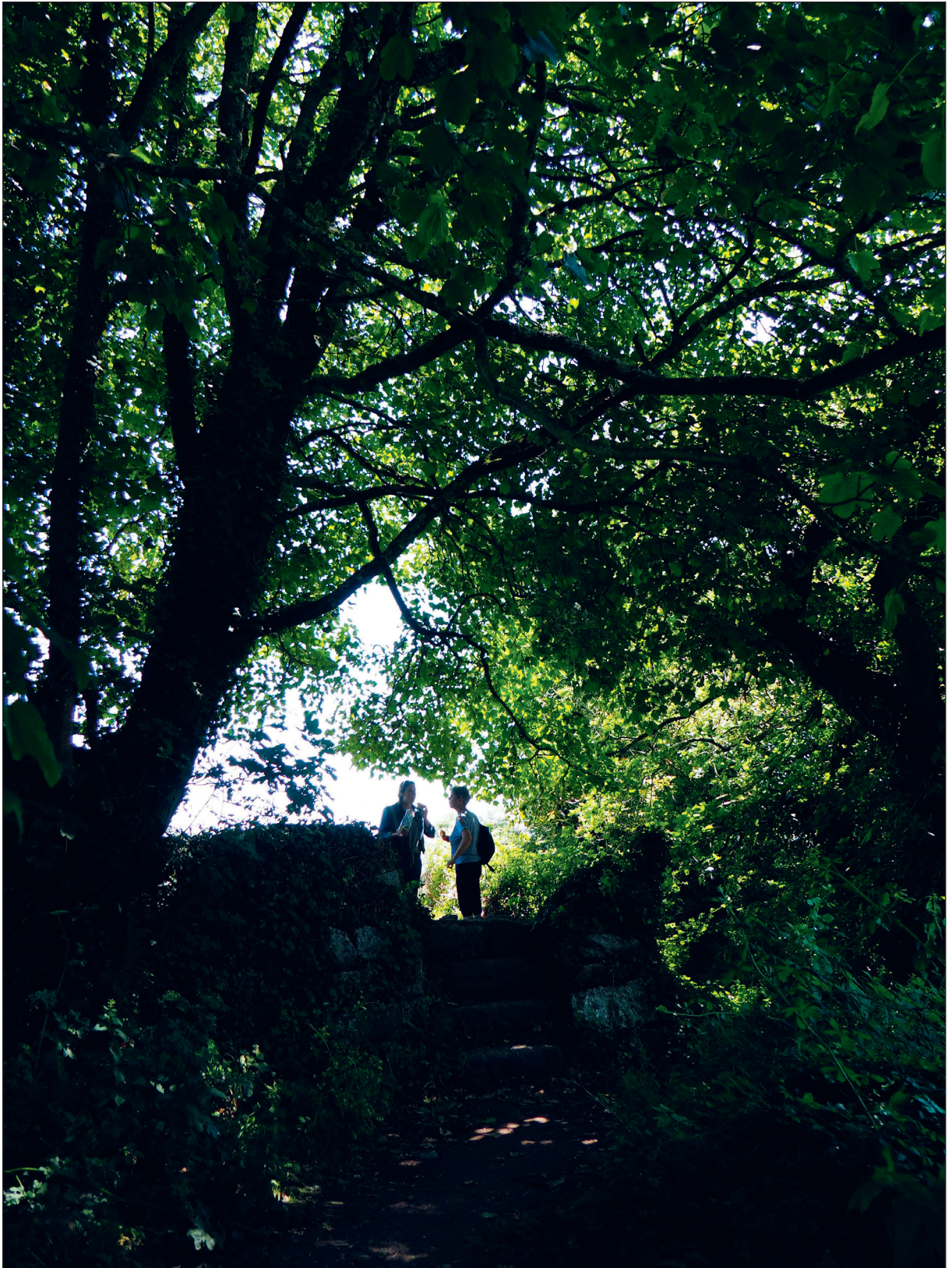

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1a

Bijlage 1b

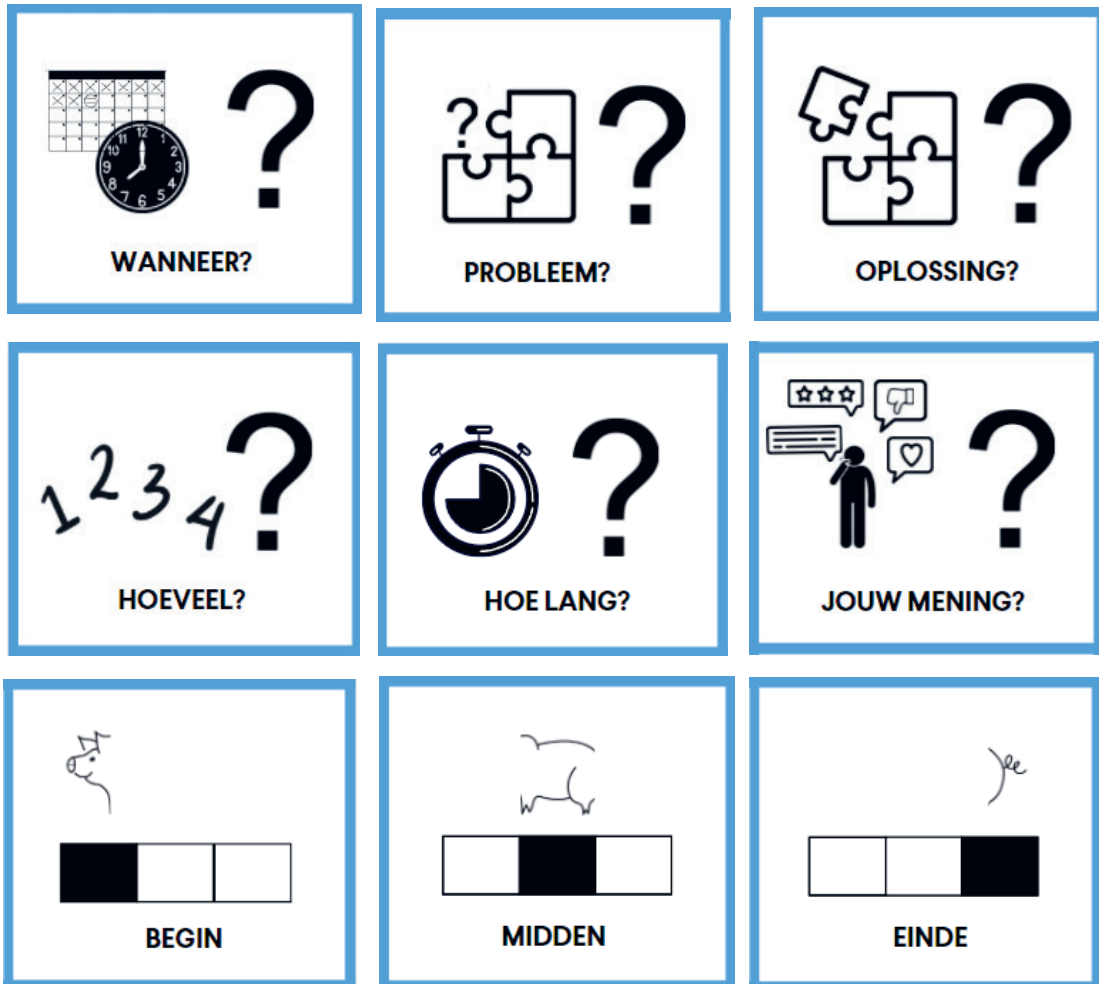
Bijlage 2

Vragenkaartjes

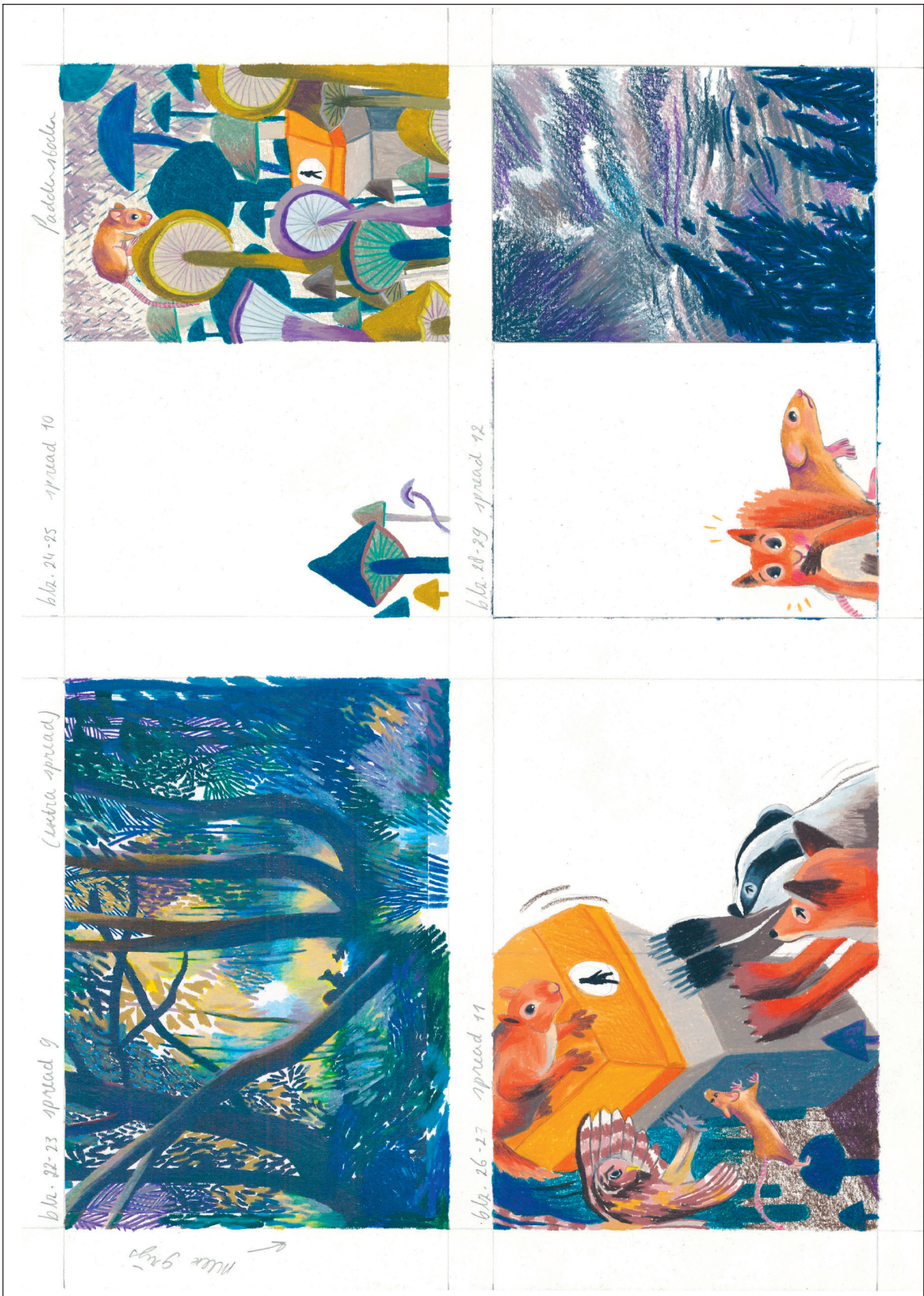
De basisvragenkaartjes met de eenvoudigste vragen op vlak van verhaalbegrip:

Enkele uitbreidingskaartjes op vlak van verhaalbegrip:

Bijlage 3

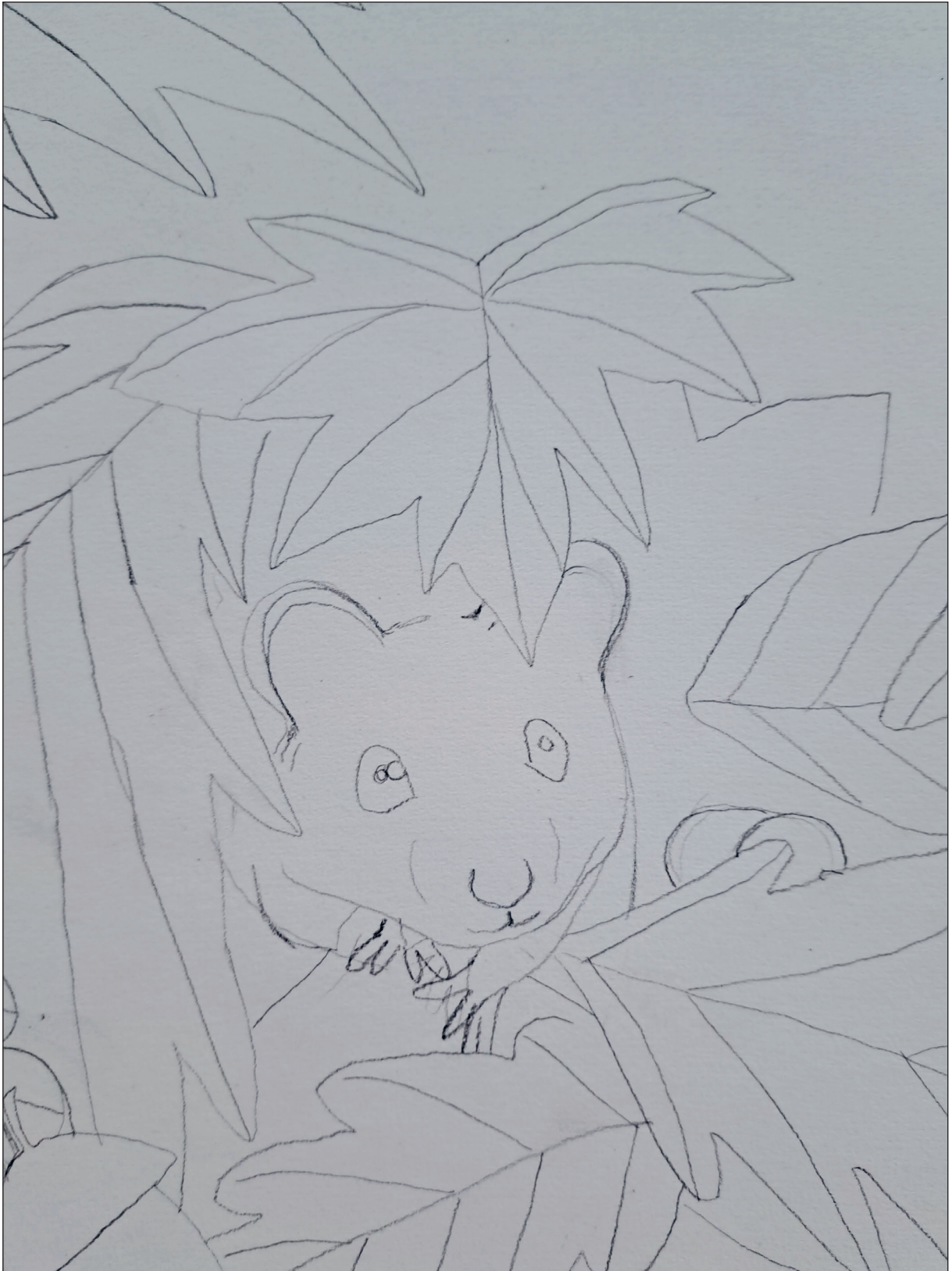
Bijlage 4a

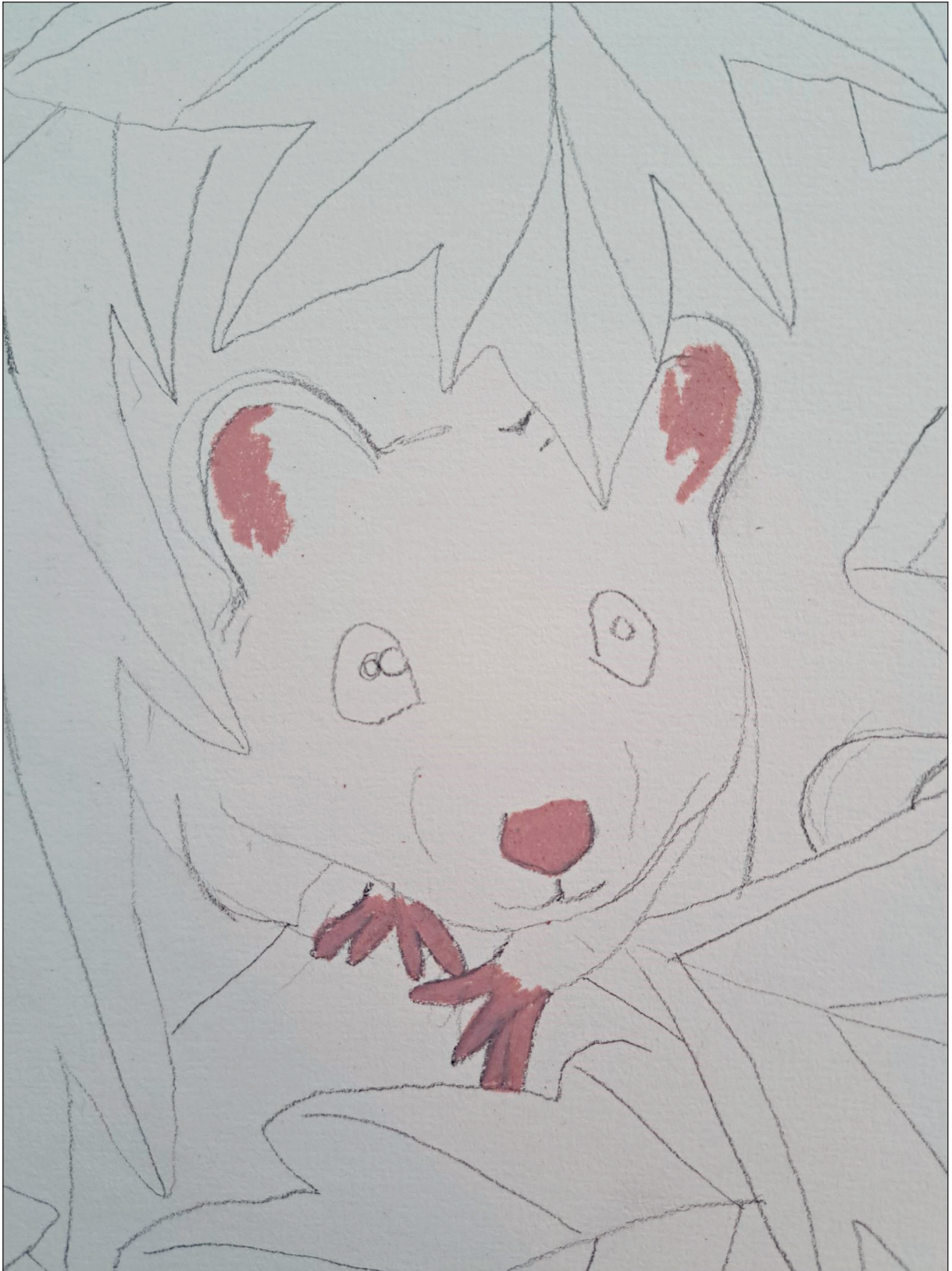
Bijlage 4b

Bijlage 4c

Bijlage 4d

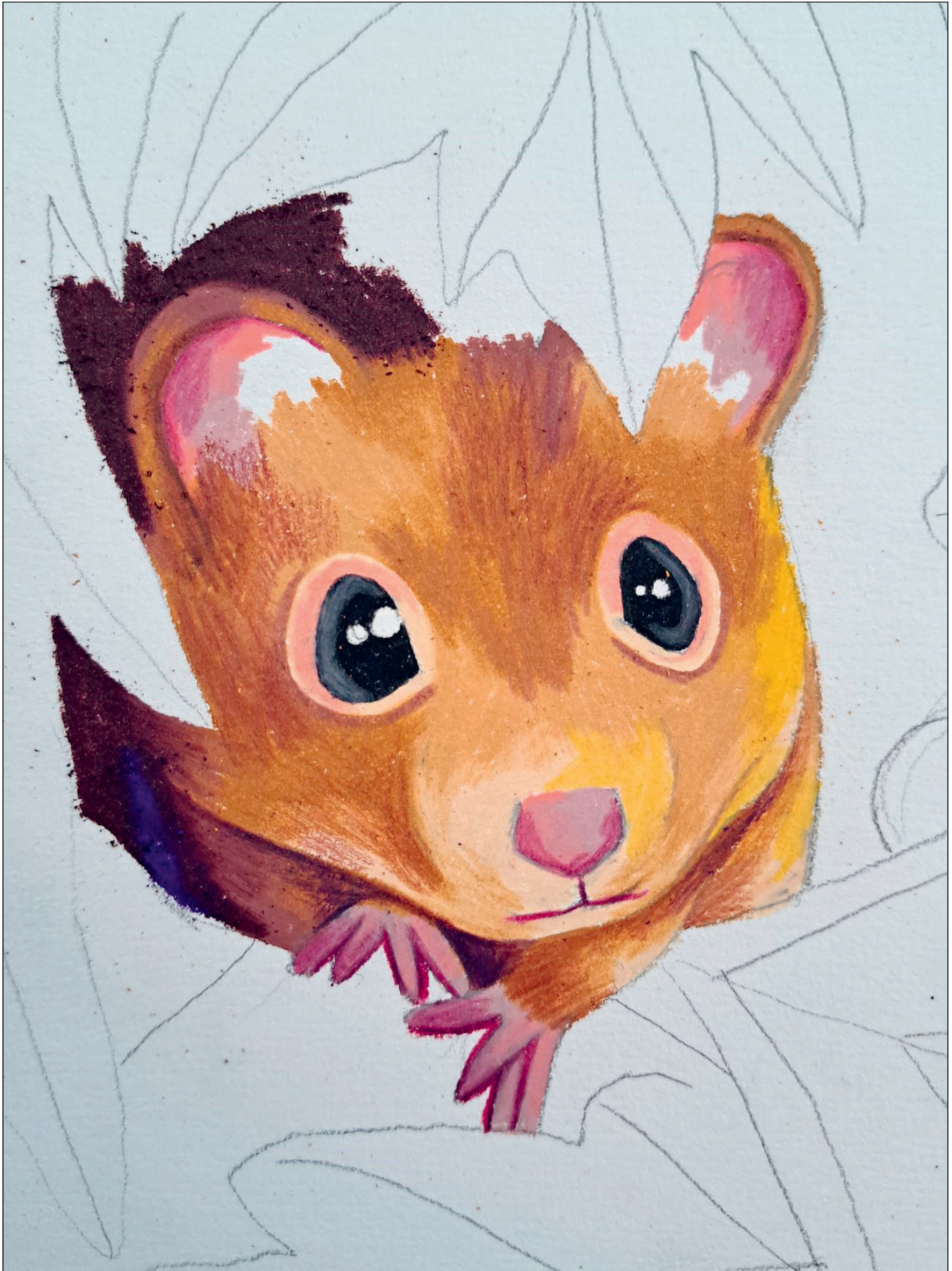
Bijlage 4e

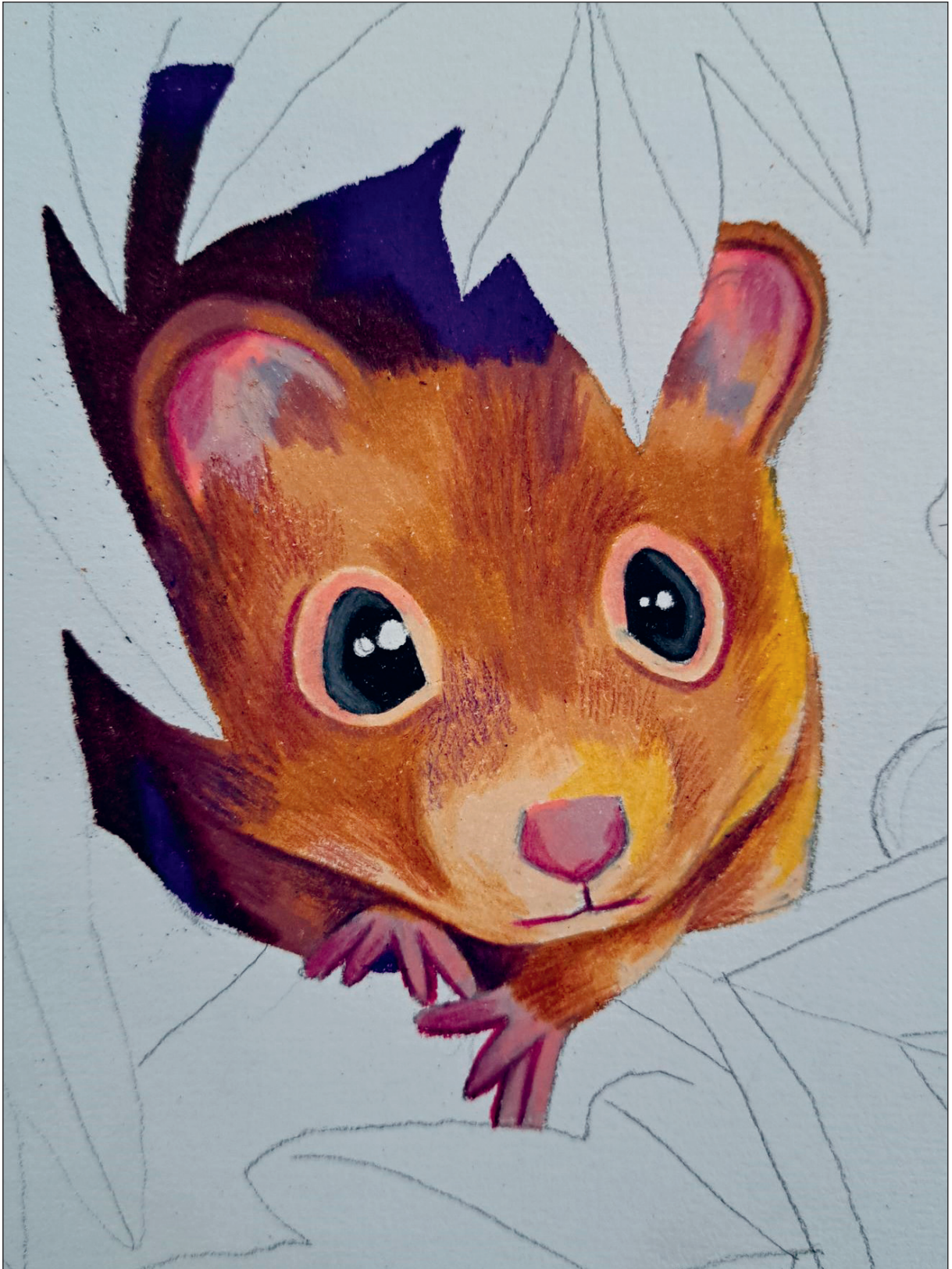
Bijlage 4f

Bijlage 4g

Bijlage 4h

Bijlage 5

De verjaardag van de eekhoorn

Tekenen waarbij je verder kijkt dan wat er in de tekst staat

Op de ochtend van zijn verjaardag bakte de eekhoorn taarten. Nog voor de zon opkwam, was hij al aan het werk. Hij bakte grote honingtaarten voor de beer en de hommel, een grastaart voor het nijlpaard, een kleine rode taart voor de mug en een dorre taart voor de dromedaris.

Hij wilde zó veel taarten bakken dat iedereen aan het eind van de dag zou zeggen: "Ik kan niet meer..."

Dan pas was het een echte verjaardag, vond hij.